

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 23 • Perjantaina 3. joulukuuta 2010

61. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 23 %)

Korsulaulajat vas. säestäjä Jukka Lentonen, Erkki Häyhä, Onni Jokinen, Vilhon Räisänen, Keijo Jokinen, Matti Kivistö, Eino Koivisto, Kaino Hurri, Paavo Hollo, Kauko Eskola, Vilho Stenberg ja kuoronjohtaja Pauli Hyrkäs. Kuva: Seppo Solla.

Korsulaulajat laulavat veteraanisukupolven testamentin jälkipolville

Veteraanikuoro Korsulaulajat kokoontuu joka perjantai ”Töpinään”, Sotaveteraanien toimistoon, kuoroharjoituksiin. Kuoro on perustettu vuonna 1983, kun veteraaniporukka totesi yhteisellä bussimatkalla laulun sujuvan ja kuulostavan hyvältä. Lieneekö osuus ollut myös terästetyllä teellä, kuorolaiset naureskelevat.

Aluksi vain ”omiin tarpeisiin” perustettu ryhmä on nauhoittanut kasetin, pitänyt konsertteja ja esiintymisiä-kin kertyy vuositason liki 30.

”Minä katson tätä maata, minä katson kansaa sen. Minä katson kallioita, koristeita rantojen”

- Viime talven valatilaisuus oli mieleenpainuva, pakkasen ja kova tuuli koettelivat laulajia ja yleisöä, laulajat muistelevat ja jatkavat, että eihän se talvisotaan verrattuna ollut mitään. Elokuisessa Porin Prikaatin valatilaisuudessa kuorolla oli tuhatpäinen yleisö.

Yksiaanisessa kuorossa laulaa tällä hetkellä kymmenen Tammenlehvä-miestä,

perustajajäseniä on mukana kaksi. Moni on saanut kutsun jo ”Viimeiseen il-tahuutoon”, mutta täydennysmiehistöäkin on matkan varrella saatu, kuorolaiset kertoilevat.

Ryhmän säestäjänä on alusta asti toiminut Jukka Lentonen ja kolmantena kuoronjohtajana toimii Pauli Hyrkäs, he ovat joukon nuorimpia.

”Minä katson kaarta tai-vaan, valkopilvet hohtaa sen. Minä katson kuinka pellot sadon kantaa kultaisen”

Laulajien keski-ikä on 85,5 vuotta. Lieneekö Korsulaulajat keski-ikästään Suomen vanhin kuoro? Nuorin laulaja on 84 vuotta. Samoissa korsuissa he eivät ole sotineet. Kotipaikat olivat eri puolilla maamme ja luovutettua Karjalaa. Loimaalaisia on kolme, Muolaasta kaksi, Humppilasta, Valkjärveltä, Karinaisista, Alastarolta ja Kurkijoelta yksi laulaja, säestäjä on Mellilästä ja kuoronjohtaja Puhkalaitumelta.

Itsenäisyyspäivän vietto alkaa kuorolaisilta jo perjantaina, jolloin kuoro esiintyy Veteraanituvalla Itsenäisyyspäivä- ja joulujuhlissa, lauantaina on esiintyminen Muistomerkin paljastustilaisuudessa Metsämaalla, - varsinaisena Itsenäisyyspäivänä olemme yleisönä juhlissa, kuoronjohtaja Pauli Hyrkäs kertoo.

”Unissani tiellä kuljen yhä siellä, missä syntyä mä sain.”

Kaikilla laulajilla on jo ennestään vankka kuorotausta, - 70 vuotta eri kuoroissa, - 50 vuotta kirkko-kuorossa, - vuosia, vuosia mieskuorossa jne. vastaukset lentelevät.

Ohjelmistossa on 248 laulua, numero 249 Kaipuu Karjalaan - laulu on tulos-harjoiteltavaksi. Ohjelmisto sisältää hengellisiä ja isänmaallisia lauluja sekä

Tässä lehdessä mm.

Hiitolan seurakunnan sota- ja evakkovuodet 1939-1949 s. 4-5

Ku miun Esko-settään kirjan teks. 7

Muista Joulutervehdys

Kurkijokelaisessa s. 12

KILPAILU ”Lotta Svärd-järjestön toimintaan liittyviä muistoja” s. 12

Toimitus on avoinna tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14

Seuraavat lehdet ilmestyvät 17.12., 14.1., 28.1.

Toimituksen Joulukahvit

perjantaina 3.12. klo 10-14.00

Tule pistäytymään kahvilla jouluisessa tunnelmassa.

Kahvikupin ja glögin ääressä voit tavata hallituksen ja toimitusneuvoston jäseniä tai rupatella tuttuun kanssa.

Tervetuloa kaikki yhteistyökumppanit, lukijat, ohikulkijat.

- Tämä on hyvä syy olla kerran viikossa koolla, eräs kuorolaisista toteaa perjantaisten kuoroharjoitusten aluksi. Kuva: HS.

viitteellisiä aina Eldankajärven jästä Iitin Tiltuun. - Kun yleisömmekin on usein samaa ikäluokkaa, niin vanhat laulut ovat toivottuja, vaikkapa tämä Rantakoivun alla, kuoronjohtaja selittää ja antaa kädellä laulajille aloitusmerkin.

”Minä katson miten metsät jatkuu taivaanrannan taa. kesän värit lumivaippaan miten talvi piilottaa”

Ikäluokkansa vaille kuoro käy laulamassa hoitolaitoksissa, Ruissalon kylpylän kuntoutusviikoilla ja veteraanien tilaisuuksissa, nuorempaa väkeä se tapaa valatilaisuksissa ja veteraaniviikon aikana huhtikuussa järjestetyillä kouluvierailuilla. - Muutama

vuosi sitten lauloimme Anne Mattilan kanssa laivaristeilyllä, laulajat haikailevat hymyssä suin.

- Yleensä tullaan iloisella mielellä tilaisuuksista pois ja todetaan, että onnistuttiin, yksi laulajista sanoo poislähtiessään ja toiset nyökkäilevät myönteisesti.

”Ja mä tiedän, etten vaihtaa sitä voisi milloinkaan, sille sydämeni sykkii, sitä rakastan mä vaan.”

- Tästä Jukka Kuoppamäen tekemästä laulusta on tullut bravuurilaulumme - veteraanisukupolven testamentti jälkipolville, kuorolaiset toteavat lopuksi kuin yhdestä suusta.

Helena Sulavuori

3.12.2010

Kaksi kynttilää

Muistan lapsuudesta, kun Itsenäisyyspäivän iltapäivänä ennen hämärtymistä otettiin esille kynttilät ja kynttilänjalat. Lisäksi etsittiin erinäisiä puupalikoita ja kirjoja, jotta eripariset kynttilänjalat ja kynttilät saatiin tasakorkuisiksi ikkunalle.

Illalla kynttilät sytytettiin, jokaiselle ikkunalle kaksi. Turhat sähkövalot sammutettiin, jotta kynttilöiden elävä valo näkyisi paremmin. Tunnelma oli hartaan levollinen. Olihan 1960-luvulla sodan tuulet niin lähellä muistoissa, että vanhemmat sukupolvet tajusivat, miten hiuskarvan varassa Itsenäisyyspäivän juhliminen oli. Lapselle oli kaunista katsella, miten kynttilät syttyivät myös naapureiden ikkunoilla. Joskus lähdimme kävelylle kylän raitille katsomaan, miten liki kaikki talot oli valaistu. Ihmettelyä aiheutti, jos jollakin ikkunalla eivät kynttilät loistaneet.

Harmi, että tämä ihastuttava tapa on jäänyt lukemattomien sähkökynttelikköjen varjoon. Onneksikin Itsenäisyyspäivän arvostaminen ei ole hävinnyt ikkunakynttilöiden myötä. Monen kodin ruokapöytää koristavat Itsenäisyyspäivänä sinivalkoiset kynttilät ja

Suomen lippu. Ja saammehan kaikki nauttia Suomen Tasavallan presidentin järjestämistä juhlista viestimien välityksellä.

Eilen postissa tuli arkillinen Suomen lippuja, niistä jokainen voi askarrella joulukuuseensa lippusiiman muistuttamaan niistä henkilöistä, jotka ovat luoneet meille mahdollisuuden myös joulun viettoon. Jos toisin olisi käynyt, myös joulun vietto olisi ollut kyseenalaista – paitsi mielissä ja sisimmässä.

Kaksi kynttilää muistuttaa myös joulun lähestymisestä. Tässä lehdessä –laatikosta etusivulta löytyy taittajamme Veijo Lieskiven luomat adventtikynttilät, joissa hivenen ennakoiden loistaa kaksi liekkiä. Ennen eri adventtisunnuntait tahdittivat myös joulun arkisten askareitten tekemistä, jokaiselle viikolle oli omat tehtävänsä. Siinäpä oppimista myös nykyajalle – ainakin minulle, ettei liikaa tekemistä jäisi viime tippaan.

Hyvää itsenäisyyspäivää ja joulun odotusta kynttilöiden loistaessa!

Helena Sulavuori

Hartaus itsenäisyyspäiväksi
6.12.2010

Isänmaa

Kaksi pientä veljenpoikaani asuu vanhempineen ulkomaila. Sellainen on nykyään hyvin tavallista. Suomi tarkoittaa heille mummolaa ihmisineen, Topi-koiraa ja Tara-kissaa, kesämökkiä ja saunomista. Heidän Suomensa on yksi tietty paikka Suomessa. Vaikka he pysähtyisivät tullessaan pari viikkoa Helsingissä, he sanovat Nilsiään saapuessaan: Nyt ollaan Suomessa! Pitkä matka tänne Suomeen!

Nämä kaksi suloista vintiötä ovat opettaneet minulle jotakin olennaista isänmaasta. He tosin kävivät täällä vain syntymässä. Mutta sen jälkeen Suomi on ollut heille se paikka maailmassa, jossa saa juosta vapaasti. Leikkiä puutarhaletkulla palomiestä ja kastella vaikka kaikki sektoriin sattuvat. Suomi ovat ne ihmiset, jotka odottavat ja rakastavat heitä, huolehtivat ja iloitsevat heistä, ja antavat heille aikaansa. Suomi on se paikka, jossa jokainen vastaantulija saa pikkupojan hihkaisemaan ilosta: Puhuu suomea! Sellainen maa on isänmaa.

Kun Topelius kirjoitti Maamme kirjan alkulauseisiin: ”... Mikä on Suomi? Maa monien maiden joukossa. Mikä on isänmaa? Se on meidän suuri kotimme,” hän tarkoitti ehkä jotakin samaa.

Minkälainen on minun Suomeni tänään? Lähden aamuvarhaisella töihin ja törmään pihalla lapsiin, jotka on jo heitetty sinne leikkimään. Päivällä tapaan surevat omaiset. Heidän katkerin murheensa on se, että rakasta äitiä hoidettiin niin huonosti ja turvottomasti. Äiti on yöllä pudonnut hoitolaitoksen sängystä, ja löydetty aamulla kuolleenä kännykkä kädessään. Katselen viraston ikkunasta kuinka hiljainen jono hiljaisia ihmisiä kulkee diakoniatöimiston päivystykseen. Kysymys on heidän jokapäiväisestä ruuastaan.

Iltapäivällä käyn kotona syömässä. On ruokaa, on lämmintä, on vaatteet ja on koti. Pöydällä palaa kynttilä ja ulkona sataa lunta. Samalla katselen televisiosta eduskunnan kyselytuntia. Edustajiemme pukeutuminen on korostetun tyylikästä, mutta keskustelu tyyliä. Kaikki on joko tehty täysin oikein tai täysin väärin. Ontto hallintoslangi uuvuttaa. Illan istun kokouksessa, jossa arvovalta jälleen kerran ohittaa asiantuntemuksen. Kun palaan kotiin iltamyöhällä, samat lapset leikkivät pihalla, koska he ovat äitinsä menevän elämän esteenä.

Toivottavasti Sinun Suomesi on tänään toisenlainen. Kun uni armahtaa minut tästä päivästä, mieleeni nousee mummoni veisaama virsi

”Sun isänmaasi ylhäällä on,
sun ystävä on siellä.
On siellä kirkkaat vaattehes,
On siellä kruunus, istuimes.
On siellä nimes uusi.”

Satu Väättäinen on seurakuntapastori
Sotkamon seurakunnassa.

Kuolleita

Rakkaamme

Marjatta Ekman

o.s. Suveri

* 14.9.1920 Kurkijoki, Elisenvaara
† 22.10.2010 Helsinki

Kiittäen ja kaivaten
Leevi ja Ylva
Teresa ja Veronika
sukulaiset ja ystävät

Levolle laske Luojani,
armias ole suojani.
Jos sijaltain en nousisi,
taivaaseen ota tykösi.

Siunaus on toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

NIMIPÄIVÄT

Joulukuu

3 Pe	Meri, Vellamo
4 La	Airi, Aira
5 Su	2. adventtisunnuntai Selma
6 Ma	Itsenäisyyspäivä Niilo, Niko, Niklas, Niki, Nikolai
7 Ti	Sampsä
8 Ke	Kyllikki, Kylli
9 To	Anna, Anne, Anni, Anu, Anneli, Annikki, Annika, Annukka
10 Pe	Jutta
11 La	Tatu, Daniel, Taneli
12 Su	3. adventtisunnuntai Tuovi
13 Ma	Seija
14 Ti	Jouko
15 Ke	Heimo
16 To	Auli, Aulikki, Aada

Muistettavaa

Hiitolan Pitäjäseuran järj. tarinailta
14.12. klo 18. Kauppaoppilaitos kahvio, Luvianpuistok. 2 Pori. Iltaa vietetään Jouluisissa tunnelmissa. Syävää puuroa ja juuvaa kohvi, lauletaan kauneimpia joululauluja, tiernapojat, arvontaa, joulupukki. Huom. pikkupaketti pukinpussiin. Tervetuloa entiset ja uudet tarinoijat.

Hiitola-Kurkijoki Sukututkimuspiiri kokoontuu torstaina 16.12. klo 18 Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Käpylänselä, Helsinki. Aihe: Hiitolan ja Kurkijoen papit. Ovet auki klo 15 alkaen. Kaikki ovat tervetulleita. Lisätietoja Harri Kekiltä puh. 050-3041324 t. hkekkki@gmail.com.

Kurkijoki-Seuran Joulujuhla
12.12. klo 14.00

Karjalatalon Yläsalissa Helsingissä. Ohjelmassa, kuorolaulua Canto d'Oro, joulupuhe Ermo Äikää, Tiernapojat, näytelmä "Saiturin joulu" ja arpajaiset. Ovira 10 €, sis. ohjelman ja joulupuuron ja muun tarjoulun.

Kaikki kurkijokelaiset ystävineen Tervetuloa.

Tule joulu

Tule joulu, tule joulu
niin kuin ennenkin.
Sua odotamme
mielin hartahin.

Tule joulu, tule joulu
tuoksuin ihanin.
Jouluherkut saamme
niin kuin ennenkin.

Tule joulu, tule joulu
valoin tuhansin.
Anna myöskin loistaa
tähti kirkkahin.

Tule joulu, tule joulu
tutuin lauluinkin.
niihin yhtykäämme
mielin hartahin.

Tule joulu, tule joulu
pieni seimenlapsen.
halpaan talliin syntyi
päälle olkien.

Terttu Ketola

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Jaakko Taitonen (pj.), Raija Laaksonen, Marjaliisa Laine, Tapio Nikkari ja Leena Virtanen
Toimitussihteeri: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
p. (02) 762 2551, 050-521 3336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäkseen ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 70 senttiä/mm + alv 23 %
Mustavalk. 50 senttiä/mm + alv 23 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 39 euroa
6 kk..... 23 euroa
Pohjoismaat 44 euroa
Muualle 52 euroa
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kuka käytti taiteilijanimiä P. Mustapää?	kuuluisa nähtävyys?
2. Miten käpytikka korvaa laulun?	7. Mikä oli maamme ensimmäinen yksityispankki?
3. Mikä merkittävä raaka-aine on kautsu?	8. Kuka keksi dynamiitin?
4. Miten Kumlingen tauti leviää?	9. Kuinka pitkä matka on Hangosta Ouluun tietä pitkin?
5. Mikä on suurin kristittyistä kirkkokunnista?	10. Missä maakuntalaulussa mainitaan Kuuhan-kavesi?
6. Mikä on Kapkaupungin	

3.12. Ps. 25:8 Hyvä ja oikea-mielinen on Herra, hän neuvoa syntisille tien.

4.12. Ps. 25:4 Herra, osoita minulle tiesi, opeta minua kulkemaan polkujasi.

5.12. 2. adventtisunnuntai Luuk. 12:35-36 Jeesus sanoo: ”Pitäkää vaatteenne vyötettyinä ja lamppunne palamassa. Olkaa niin kuin palvelijat, jotka odottavat isäntäänsä häistä valmiina heti avaamaan oven, kun hän tulee ja kolkuttaa.” Virsi 8:1 Nyt tahdon käydä vastaan maailman auttajaa, vaan kuinka voisin tietä hänelle valmistaa? Oi Jeesus Kristus, itse valaise minutkin, niin että tullessasi valmiina olisin.

6.12. Itsenäisyyspäivä Matt. 20:26-27 Jeesus sanoi opetuslapsilleen: ”Joka tahtoo teidän joukossanne tulla suureksi, se olkoon toisten palvelija, ja joka tahtoo tulla teidän joukossanne ensimmäiseksi, se olkoon toisten orja.” Virsi 579:1 Oi Herra, korkein valtiaamme, kansaamme kaitse, armahda. Hengelläs siunaa päämies maamme ja esivaltaa johdata. Suo vallankäyttöön viisautta ja vastuun mieltä, rakkautta.

7.12. Jes. 35:3-4 Voimistakaa uupuneet kädet, vahvistakaa horjuvat polvet, sanokaa niille, jotka sydämessään hätäilevät: ”Olkaa lujat, älkää pelätkö. Tässä on teidän Jumalanne!”

8.12. Hepr. 10:39 Me emme ole niitä, jotka luopuvat ja joutuvat tuhoon, vaan

niitä, jotka uskovat ja pelastavat sielunsa.

9.12. Ps. 122:1 Ilo valtasi minut, kun kuulin sanan: Me lähdemme Herran huoneeseen!

10.12. Ps. 80:19 Me emme käännä sinun luotasi pois. Anna meidän elää, me huudamme sinun nimeäsi.

11.12. Hepr. 10:36 Kestävyys on teille tarpeen, jotta pystyisitte täyttämään Jumalan tahdon ja siten saisitte omaksenne sen, minkä hän on luvannut.

12.12. 3. adventtisunnuntai Matt. 11:11 ”Totisesti: yksikään naisesta syntynyt ei ole ollut Johannes Kastajaa suurempi, mutta kaikkein vähäisin, joka on taivasten valtakunnassa, on suurempi kuin hän.”

Virsi 185:2 Herran suurta viisautta järkeni ei tajua. Taivaallista kirkkautta en voi silmin katsoa. Auta, että silmäni totuutesi näkisi.

13.12. Jes. 40:3 Raivatkaa autiomaahan Herralle tie! Tasoittakaa yli aron valtatie meidän Jumalallemme!

14.12. Mal. 3:23-24 Kuulkaa! Ennen kuin tulee Herran päivä, suuri ja pelottava, minä lähetän teille profeetta Elia. Hän kääntää isien sydämet lasten puoleen ja lasten sydämet isien puoleen.

15.12. 2 Piet. 1:21 Yksikään profeettallinen sana ei ole tullut julki ihmisten tahdosta, vaan ihmiset ovat puhuneet Pyhän Hengen johtamina sen, minkä ovat Jumalalta saaneet.

16.12. Ps. 80:4 Jumala, auta meidät ennallamme, anna meidän nähdä kasvojesi valo, niin me pelastumme.

Saimi Hukkasen vieraskirjasta Elisenvaarassa v. 1943 ruusujen kukkimisaikaan

Kurkijokelaisen numerossa 20 olleessa Eero Pitkäsén 90-vuotispäiväkirjoituksessa mainitsin jatkosodan aikaisesta vieraskirjastamme, joka onkin säilynyt yllättävän hyvin. Sivujen nimet tervehdyksineen ovat ikään kuin uudestisyntyneet sitä katsellessa.

Kahdestatoista tuon kesän nimisivusta tähän valikoitui oheinen Saiminpäivien (10/7) aikoihin kirjoihin viety. Huomio kiinnittyy pariin nimen jälkeiseen merkintään, kuten

4911/Kpk ja 1/3946 (samoin jollain toisella sivulla 27/5 sot.past. Joose Hytönen tai 28/5 vänr. Arvo Pelkonen 4357/3). Elettiin kenttäpostien aikaa.

Tyttövieraat olivat usein niin monisanaisia, että puoli sivua muisteltiin ja kiiteltiin, tähän ei pikkulottakaan mahtunut. Tarjottavaa tuntuu onneksi riittäneen!

Yllä kuvattu kertoo useista unohtumattomista tuoki-oista saunakodin padankan-si-pöydän ääressä.

Helikki Mattlar

60 VUOTTA SITTEN...

Kurkijokelainen N:o 39 – 1950, lauantaina joulukuun 2. päivänä

Tasavaltamme presidentti

J. K. Paasikivi

Joului täyttäänsä viime maanantaina 60 vuotta suuren kunnioituksen kohteeksi. Jo pikin viikkoa kirjoittelivat lehdet hänestä ja hänen elämäntyöstään laajaa kirjoitusta, joissa valotettiin presidenttämme ihmisenä, talousmiehenä, tiedemiehenä ja ennen kaikkea valtiomiehenä.

Stocholms-Tidningen kirjoittaa otsikolla ”Suomen 60-vuotias presidentti” seuraavaa: ”Myöskin tästä puolelta Pohjanlahtea lähetään lämpimät onnentoivotukset Suomen presidentille, kun hän alkaa ilmeisesti vähentymättömin voimin aloittaa yhdeksännnen vuosikymmenensä. Hänen elämänsä kaari on noussut useimpien muiden yläpuolelle. Hänen monipuolisuutensa selviää siitä, että häntä voidaan kutsua humanistiksi, juristiksi, poliitikoksi, diplomaatiksi ja valtiomieheksi. Hänen valtiomiesaransa ei ole vielä lopussa, valtiokakin sauri osa siitä on jo kirjoitettu historian lehdille. Suomen kansa on katoamattomassa kiitollisuudenvelassa presidentilleen. Hänen rauhapolitiikkansa on ollut ja on hyödyksi myöskin Ruot-sille ja koko muulle Pohjolle.”

Syntymäpäivänään presidentti J. K. Paasikivi sai osakseen koko Suomen kansan jakamatonta onnentoivotusta. Presidentin linnaan saapui sadoittain onnitteluskakkeja, adresseja, kukkalaitteita ja lahjoja ja yksityiset kansalaiset lähivät ahkerasti merkittävissä nimissä onnitteluaadressia. Myös ulkomaisten valtioiden johtajat lähettivät onnittelunsa.

Joulu-lahjat Kurkijokelaisesta

Tule tutustumaan

toimitukseemme monipuolisiin tuotteisiimme. Toimitamme kaikkia artikkeleita myös postitse. Silloin lisäämme postimaksun myyntihinnan päälle. Hinnat sisältävät alv:n

Tilaukset tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14.00, puh. 02-7622551 tai 050-5213336 tai toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

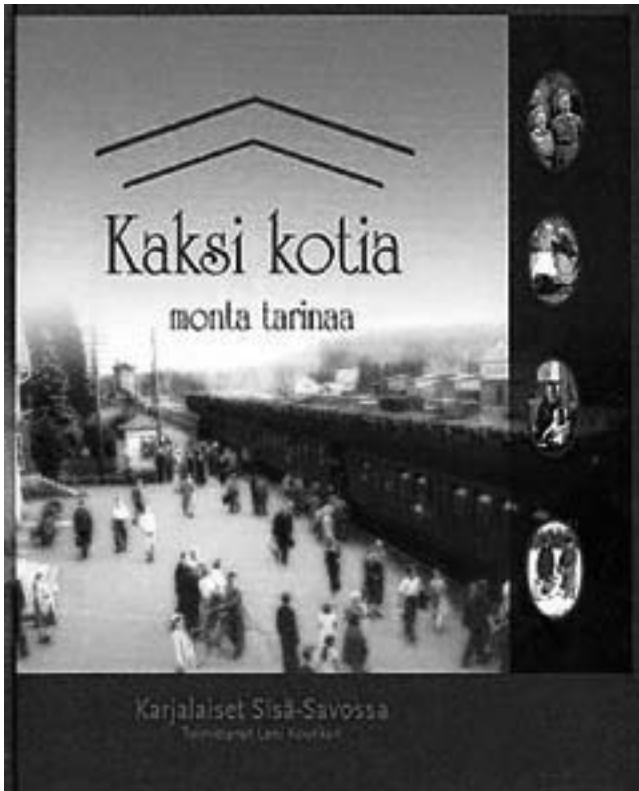
Kuvateos 1930-luvun Viipurista ja Kaksi kotia, monta tarinaa Karjalan Liiton vuoden karjalaiset kirjat

Karjalan Liitto on valinnut vuoden karjalaiseksi kirjaksi vastattain ilmestyneen Kävelyretkiä 1930-luvun Viipurissa – Eino Partasen valokuvia ja vuoden karjalaiseksi pitäjäkirjaksi Monta kotia, kaksi tarinaa – karjalaiset Sisä-Savossa.

Vuoden karjalainen kirja: Kävelyretkiä 1930-luvun Viipurissa – Eino Partasen valokuvia on esitelty edellisessä Kurkijokelaisessa 19.11.2010.

Vuoden karjalainen pitäjäkirja: Monta kotia, kaksi tarinaa – karjalaiset Sisä-Savossa

15 Vuoden karjalainen pitäjä- ja kyläkirjakisaan osallistuneesta teoksesta voittajaksi valikoitui toimittaja Leni Koukkanen toimittama kirja ”Kaksi kotia, monta tarinaa – karjalaiset

Sisä-Savossa”.

Kirja välittää Rautalamille, Suonenjoelle, Vesanolle, Karttulaan ja Tervoon asutettujen siirtokarjalaisten vaiheita ihmisen äänellä. Henkilökohtaiset muistot ovat kirjan perusmateriaalia. Niihin on yhdistetty monenlaista tausta-aineistoa.

Teoksessa on 400 sivua, joten tarjolla on laaja lukupaketti. Laajasta materiaalista huolimatta kyseessä on helposti avautuva teos. Sen vahvuuksia ovat runsaslukuinen kirjoittajajoukko ja monipuolinen sisältö, toteaa valinnan tehnyt Karjalan Liiton hallituksen varapuheenjohtaja, kansanedustaja Marjo Matikainen-Kallström.

Kirjan ovat kustantaneet Peuran museosäätiö ja Sisä-Savon karjalaisten perinneyöryhmä.

Hiitolan seurakunnan sota- ja evakkovuodet 1939-1949

Talvisodan alkaessa Hiitolassa oli kolme pappia, kirkkoherrana 76-vuotias Klas Filip Järnefelt, kappalaisena 62-vuotias Johan Torsten Rafael Hartman sekä kirkkoherran henkilökohtaisena apulaisena 26-vuotias Jorma Heiskanen.

Hiljaisuus on ladattu odotuksella...

Pastori Jorma Heiskanen kirjoitti talvisodan kokemuksistaan kirjan ”Kenttäpappina Kollaalla”. Kirjan alussa hän kertoo osallistumisestaan linnoitustöihin Kannaksella kesällä 1939 sekä omista ja seurakuntalaisten tunnoista, kun pelättiin Suomenkin joutuvan mukaan Euroopassa alkaneeseen sotaan.

Heiskanen kirjoittaa: ”Öisin alkoi rajaa kohti vyöryä raskaasti kuormitettuja sotilasjunia... Seurakunnassa kuulutetaan rukoushetki rauhan puolesta. Se pidetään sunnuntaina lokakuun 8. päivänä NKY:n talolla... Me vietämme ainutlaatuisen illan. On hiljaista – hiljaisuus tuntuu olevan ladattu odotuksella, tuskalla, lohdutuksella. Rovasti puhuu. Hän puhuu Jumalaan turvaamisesta, uskon rohkeudesta ja rauhasta. Kaikella tuntuu nyt olevan uusi, tiivistetty sisällitys ja tuoreus... Me polvistumme rukoukseen. Herra, me tahdomme pyytää armon, rukoilla: Tapahtukoon sinun tahtosi. Varjele kansaa ja maata, armahda koko ahdistettua Suomen heimoa. Johda väkevällä kädelläsi meidät turvallisesti läpi tulevien koetusten. Armahda meitä, anna meille rakkautta palvella, unohtaa itsemme ja olla kaikkeen valmiit rauha tunnossa ja mieli rohkeana. Siunaa meitä rauhalla,

Hiitolan kirkko ja kellotapulijäivät evakkoon lähtiessämme hyväkuntoisina paikalleen. Kirkko tuhoutui tulipalossa 1950-luvulla, samoin kävi kellotapulille - 60 luvun loppupuolella.
Kuva: Liisa Koistinen

mutta jos sinun tiesi ei ole meidän toivomustemme tie, anna voimaa kestää ja ottaa kaikki sinun kädestäsi – kaikki.

Saan kokoukseen tiedon, että talo tarvitaan seuraavalla viikolla hevosottoihin. Taloon suunnitellut myyjäiset ilmoitetaan peruutettaviksi. Saan myös sanan käydä heti suojeluskunnan esikunnassa. Tiedän, mitä se merkitsee. Olen jo lähtökäskyä odottanut. Arvaan oikein: 12 tunnin kuluessa on saatava Huuhanmäelle.”

Puretut urut kuorma-autolla evakkoon

Iäkkäät papit – Järnefelt ja Hartman – jäivät huolehtimaan suuresta seurakunnasta. Sodan alettua pappien tehtävät lisääntyivät. Sankarivainajat tuotiin oman pitäjän kirkkomaaan siunattaviksi. En tiedä, minkä verran Hiitolan papit

kävivät talvisodan aikana kaatuneitten kodeissa.

Tilastot kertovat siitä, että jumalanpalveluksissa kävijöiden määrä lisääntyi ja hartaushetkiä pidettiin entistä enemmän pitäjällä. Juuri talvisodan alussa ensimmäisenä adventtina 1939 otettiin käyttöön uusi virsikirja ja uusi raamatunkäännös.

Jo ennen sodan alkamista tuomiokapituli oli kehottanut seurakuntia lähettämään turvaan Vaasan maakunta-arkistoon sellaiset arkistot, joilla ei ollut välitöntä käyttöä.

Varsinainen seurakunnan omaisuuden evakuointi alkoi vasta maaliskuun 13. päivän jälkeen. Kanttori Juho Uosukainen oli kirkon isäntä eli taloudenhoitaja. Hän järjesti evakuoinnin. Irtain omaisuus pakattiin ja siirrettiin tavaravaunuihin, joihin oli merkitty määränpääksi Kankaanpää. Maalis-

kuun 17. päivänä pidettiin lähtöjumalanpalvelus jo riisutussa kirkossa ja siunattiin viimeiset sankarivainajat kotiseurakunnan hautausmaahan.

Samana päivänä iltamyöhällä kanttorin johdolla purettiin urut ja niiden arvokaimmat osat kuljetettiin radankorjauskomppanian kuorma-autolla uuden rajan toiselle puolelle turvaan. Seuraavana päivänä maaliskuun 18. päivänä Hiitolan piti olla tyhjä siviileistä.

Yhteishenkeä uudella asuinpaikalla

Jo maaliskuussa kirkkoheranvirasto ja papit asettuivat Parkanoon. Virkatodistuksia tarvittiin tuohon aikaan runsaasti. Osa hiitolaisista oli siirretty Parkanon ja Kankaanpään lähipitäjiin. Papisto piti heihin yhteyttä hoitamalla kirkollisia toimituksia ja pitämällä hartaushetkiä. Siihen oli tuomiokapitulikin kiertokirjeessään kehottanut.

Hiitolaisille pidettiin myös omia rippikouluja. Yksi sen aikainen tyttö muisteli, miten hän kulki työpäivän jälkeen Honkajoen Kankaanpään polkupyörällä Hartmanin rippikouluun.

Parkanon kunta ja seurakunta järjestivät hiitolaisille ja muille evakoille tulojuhlan suojeluskuntatalo Päivölän kentällä. Juhlalta ilmeisesti väliajalla otettu kuva on mm. uudessa Hiitolasaatiön historiikissa, Kulttuurista ja yhteishenkeä. Molemmat rovatit ovat kuvassa etualalla. Juhla alkoi vaikuttavasti virrellä ”Vapahtajani Jeesus on Ainmulle ilo verraton Kun kuljen täällä outona ja muukalaisna vieraana Tukala ahdas on se tie Mi kuolon maasta eloon vie Vaan Jeesus kun

on kanssani Hän huojentaa mun matkani jne.”

Pastori ei palannut partiomatkalta

Valtakunnallisesti keskusteltiin siirtoseurakuntien lopettamisesta. Seurakuntien talous tuotti ongelmia. Mutta siirtoseurakuntia edustavat päättäjät pitivät seurakuntien säilyttämistä tärkeänä, koska hajallaan-kin oleva oma seurakunta työntekijöineen antoi jonkinlaista turvaa oudossa ympäristössä.

Jatkosodan alettua kesäkuussa 1941 keskustelut siirtoseurakuntien lakkauttamisesta päättyivät.

Heti jatkosodan alussa hiitolaisia kohtasi suruviesti. Pastori Jorma Heiskanen ei palannut partiomatkaltaan Ensossa. Hänen katoamisensa oli menetys hiitolaisille, mutta se oli menetys myös Suomen koko kirkolle. Häntä pidettiin harvinaisen lahjakkaana. Antti J Rantamaa, joka oli kansanedustaja ja pappi ja Heiskasen ystävä Kollaalla, luonnehti Heiskasta: ”Nuori Jorma paloi liekehtivää isänmaan- ja heimorakkautta, mutta yli muun halua olla Jumalan edessä nöyrä ja ihmisten edessä suoraselkäinen sananpalvelija.”

Heiskasen toivottiin palaavan vankien vaihdossa. Omaiset luopuivat toivosta vasta 1948, jolloin hänet siunattiin kentälle jääneenä.

Kirkko ja hautausmaa taistelujen ytimessä

Hiitola vallattiin takaisin elokuussa 1941. Kirkonkylässä käytiin kovat taistelut.

Pentti Iisalo, josta myöhemmin tuli Mannerheimin ritari ja joka johti taistelua juuri kirkon kohdalla,

on kirjassaan kuvannut taistelua: ”Hiitolan kirkon ja hautausmaan kupeessa kävimme jälleen erittäin kovan tulitaistelun vihollisen käyttäessä hyväkseen paitsi hautausmaan kiviaitaa myös itse kirkkoa, johon sulloutui suuri määrä vihollisia. Suunnitellessani hyökkäystä jopa kirkon sisälle alkoi vanjojen pako kirkosta sen takaoven kautta ja siitä juosten yli ohi kulkevan maantien. Menin pikakivääriampujan kanssa aseisiin tien penkalle, josta lähes vierekkäin ammuimme sarjoja kohti tien ylittäjiä.”

Kirkon alennustila

Inkerin kirkon piispa Leino Hassinen kertoi Hiitolan seurakunnan lakkauttamisen 50-vuotismuistojuhlissa, että hän oli nähnyt valokuvan, joka oli otettu Hiitolan kirkosta sisältä kirkon seudun valtaamisen jälkeen.

Alttari oli peitetty laudoituksella. Kuoriin oli rakennettu näyttämö. Sen yläpuolella oli leveä venäjänkielinen julistenuha, jonka teksti kuului suomeksi käännettynä: ”Eläköön suuri, voittamaton Marxin – Engelsin – Stalinin lippu! Eläköön leninismi! Eläköön toukokuun 1. päivä.”

Alttarin lisäksi saarnatuoli oli poistettu. Se lojui pihalla samoin kuin naistenpuolen penkit. Oli tehty tanssitilaa, osa lehtereistä oli purettu. Heti valtauksen jälkeen kirkkoon tullut TK-mies (Tiedotuskomppania) kirjoitti ajan hengen mukaisesti: ”Räikeät julisteet, lika ja törky täydensivät sitä hävitys- ja häväistystyötä, minkä bolsevismi kohdistaa kaikkeen siihen, mikä meilä on pyhää ja arvokasta.”

Kellotapulia oli käytetty yleisenä käymälänä, osittain myös sakastia. Myös kirkon

Hiitolassa syntyneet matkalaiset sytyttivät kynttilän sankarivainajien muistomerkillä.
Kuva: Raija Laaksonen

ympäristö oli siivottomassa kunnossa. Vuoden 1918 muistomerkki oli paikallaan. Muuten hautausmaa ei ollut entisensä. Hautaristejä ja –kiviä oli siirretty. Molemmat pappilat ja pitäjätupa olivat tallella.

Siivousryhmien siviilejä alkoi tulla jo, kun muutaman kilometrin päässä oli vielä tykistökeskitys ja sota käynnissä ja yksittäisiä vihollisia liikkui metsissä. Myös kirkon kunnostustyöt alkoivat pian kirkkohoitokunnan johdolla. Sen puheenjohtajana oli rovasti Järnefelt ja jäsenenä kanttori Uosukainen, joka oli samalla seurakunnan taloudenhoitaja, sekä kaksi maallikkoa.

Marraskuussa kirkko oli siivottu

Satakunnan Kansassa oli marraskuun 8. päivänä 1941 TK-rintamakirjeenvaihtaja Ilpo Kaukovallan kirjoitus, joka oli otsikoitu: ”Ensimmäinen jumalanpalvelus Hiitolassa sitten talvisodan aikojen”. Kirkko oli saatu jo pyhäinpäiväksi siihen kuntoon, että siinä voitiin pitää ensimmäinen jumalanpalvelus. Tutut kirkonkellot olivat jo paikallaan ja kutsuivat jumalanpalvelukseen.

Rintamakirjeenvaihtaja kirjoitti: ”Marraskuinen sunnuntaiaamu on koittanut, harmaana, lumisena ja pakastavana. Kirkolle johdattavilla teillä on vilinää ja liikettä... Maanteillä etenee ajopelejä verkkaista vauhtia, vaatimattomia työrekiä komeampien rinnalla, yksitellen ja jonoittain, kirjaviiden ryijyjen riippuessa joidenkin rekien päädyissä luomassa juhlovaa tuntua.

Taivalta tehdään jalan ja polkupyörällä ajaen. Kaikilla on sama päämäärä: seurakunnan tilapäisesti kunnostama kirkko, jossa jälleen voidaan pitää jumalanpalvelus... Lumipeitteinen, vihoutunut vihollistankki lojuu lähellä pääsisäänkäyntiä. Yhä ovat ristit poissa tulpin ja kirkkorakennuksen huipuista. Alttaritaulu oli jo paikallaan, mutta ei saarnatuolia... Alkuvirsi Herraa hyvää kiittääkää kajahtaa voimakkaana lämmittämättömässä kirkossa, missä hengityksen pakkashuuru kohooa kattoa kohden.”

Artikkelissa kerrottiin, että rovasti Hartman luki kirkkoherra Järnefeltin tervehdyksen seurakunnalleen. Sen jälkeen kuultiin tervehdys niiltä joukoilta, jotka olivat taistelleet kirkkokankaalla. Sitten alkoi varsinainen jumalanpalvelus. Jumalanpalveluksen jälkeen siunattiin vielä muutamia sankarivainajia.

Seurakuntaelämä alkaa

Miettiessäni, oliko Hiitolassa jo marraskuun alkupuolella niin paljon ihmisiä kuin tuo rintamakirjeenvaihtaja kuvasi, löysin tiedon, että marraskuun puolessa välissä Hiitolassa oli jo 1500 henkeä ja keväällä 1942 jo 4000 henkeä, joten lähes joka ta-

lossa oli jo asukkaita.

Lokakuussa 1941 kirkkoherranvirasto siirtyi Parkanosta Hiitolaan. Meidän on nyt vaikea kuvitella, miten paljon kaiken kuntoon saattaminen ja kanslia teettivät töitä.

Valtaisa työmäärä ja niukka ravinto heikensivät rovasti Hartmanin niin, että keväällä 1942 hän makasi kuumeessa ja paiseissa niin heikkona, ettei jaksanut enää kohottaa kättään syödäkseen. Lääkäritytär kuultuaan isänsä tilan pääsi käymään Hiitolassa.

Muuta kyytiä Helsinkiin sairaalaan ei järjestynyt kuin lämmittämätön junan tavaravaunu, johon pakkastuuli pääsi puhaltamaan. Ihmetoipuminen kuitenkin alkoi, mutta kesti kuukausia. Aikanaan rovasti Hartman palasi palvelemaan seurakuntaansa.

Seurakuntaelämä alkoi täynnä toivoa. Rovasti Hartmanin sairastaessa kaikki tehtävät jäivät rovasti Järnefeltille. Seurakunnassa oli useita aktiivisia maallikoita, jotka pitivät hartaushetkiä kodeissa eri puolilla pitäjää. Näitä maallikoita käytettiin pahimman pappispulan aikana jopa rippikoulunopettajina.

Kevätalvella 1942 papillista apua saatiin sotilaspastori Elja Penttilästä. Hän piti mm. rippikoulun niille, jotka olivat aloittaneet sen jo evakkopaikkakunnallaan. ”Ripille pääsy” oli juhanuksena.

Uutta ja vilkasta toimintaa

Eräs sen aikainen nuori muisteli tuota aikaa: ”Elja Penttilä oli innokas hengellisen työn tekijä. Hän perusti opintokerhon, jossa pääosa oli kesän rippikouluilaisia. Opintokerhosta tuli myöhemmin raamattupiiri.

Järjestimme seuraavana kesänä tervetuliaisjuhlan sen kevään rippikouluilaisille ja saimmekin uusia kerholaisia. Syksyllä 1943 meitä lähti kuusi tyttöä Jaakkiman kristilliseen kansanopistoon. Elja Penttilän johdolla järjestettiin suuret helluntaijuhlat kirkolla 1943 ja 1944. Pitäjätuvan edessä kentällä oli monia pöytiä ja me kerholaiset eli seurakunnan nuoret touhusimme tarjoilussa. Penttilä oli musiikkimies ja opetti juhlia varten uusia lauluja.”

Kevään 1944 helluntaijuhlat olivat Hiitolan Nuorten Kristillisen Yhdistyksen 40-vuotisjuhlat ja samalla Etelä-Karjalan piirin nuorten päivät. Myös rovasti Järnefelt oli juhlapuhujien joukossa.

On säilynyt lehtileike juhlien edeltä. Siinä kirjoitettiin: ”Vuosi vuoden jälkeen ovat Etelä-Karjalan nuoret kokoontuneet yhteisille nuorisouhluilleen. Saakoon nytkin ulkonainen hätä, sisäinen kaipaus, monet kysymykset ja kuormat ajaa sankat joukot nuoria ja vanhoja liikkeelle ruokailien helluntain Hengen kosketusta sydämiimme. Matkaluvat

Nyt kotiseutumatkoilla kävijät voivat muistella menneitä sukupolvia ja Hiitolan seurakuntaa kellotapulien paikalla olevalla v.1993 paljastetulla kirkon ja hautausmaan muistomerkillä. Kuva: Raija Laaksonen

on syytä hankkia ajoissa.”

Ravintola lupasi korviketta, piirakoita ja virvokkeita. Nuoret olivat olleet mukana keräämässä ravintolatarvikkeita taloista ja leipomassa kodeissaan. Sotilaspastori Penttilä lähetti alaisiaan IS:n poikia emäntien avuksi kantamaan puita ja vettä sekä vahtimaan kenttäkeittäjiä.

Kirkko ehti saada uudet urut

Karjalan seurakunnat tarvitsivat taloudellista tukea sodan tuhojen korjaamiseen. Sodan aikana tunnettiin yhteisvastuullisuutta. Kansalaiset perustivat Kirkkoja Karjalaan-yhdistyksen varojen hankintaa varten. Perustettiin myös Kirkon Keskusrahasto, joka vieläkin on olemassa ja tukee talousvaikeuksissa olevia seurakuntia. Hiitolan kirkko saatiin kunnostettua entiselleen ennen toiselle evakkomatkalle lähtemistä. Kangasalan urkutehdas rakensi 1943 uudet urut evakkomatkan tehneistä urkupilleistä ja muista osista. Hiitolan kirkko oli ainoa Karjalan kirkko, joka ehti saada uudet urut.

Syyskuussa 1944, kun toinen evakkoonlähtö oli jo tiedossa, Viipurin silloinen piispa Ilmari Salomies kävi Hiitolassa ja oli mukana viimeisessä jumalanpalveluksessa.

Tarkastuskertomukseen on kirjattu: ”Seurakuntalaiset osallistuivat tilaisuuksiin rauhallisesti. Neuvotteluissa sai elävän tunnon siitä, että iäisyyttä koskevat kysymykset ovat ajallisia tärkeämmät.” On usein sanottu, että Karjalan kansa jaksoi kulkea raskaan tiensä Jumalaan turvaten. Edellisen vuosikymmen hengelliset herätykset loivat pohjan kestämiseen.

Taas urut evakkoon

Evakkoon lähdettäessä syyskuussa 1944 kanttori Uosukaisen johdolla pakattiin kaikki irtain, myös urut ja hautausmaalta Kannelta soittava tyttö. Junan määränä oli Tervajoen asema Vähässäkyrössä.

Evakuointisuunnitelmissa tapahtuneitten muutosten takia hiitolaiset asetettiin kuitenkin pääasiassa Vaasan ympäristöön ruotsinkieliselle alueelle. Kirkkoherranvi-

rastolle onnistuttiin saamaan niukat tilat Mustasaaresta. Sieltä käsin hoidettiin seurakunnan asioita kaksi vuotta.

Jumalanpalveluksia pidettiin eri pitäjien kirkkoissa ja papit kävivät hautaamassa, vihkimässä ja kastamassa seurakuntalaisiaan. Olipa hiitolalaisilla Mustasaarissa oma raamattupiirikin.

Rovasti Hartmanin apuna oli aika ajoin noina vuosina toinen pappi, joka kyllä vaihtui monta kertaa. Rovasti Järnefelt sairasteli. Helvi Tutti kertoi, että hän opiskeluaikanaan sodan jälkeen kävi tervehtimässä rovasti Järnefeltiä Mikkelin lääninsairaalaissa. Järnefelt kuoli 1946 ja haudattiin sukuhautaan Mäntyharjulle.

Kirkkoherranvirasto siirtyi Noormarkkuun

Kun hiitolaisten lopulliseksi sijoitusalueeksi varmistui Porin seutu ja hiitolaiset alkoivat muuttaa tänne, niin kirkkoherranvirastokin muutti 1946.

Pori olisi ollut luonnollinen sijoituspaikka, mutta huoneistopulan takia täältä ei saatu tiloja. Noormarkusta Ahlström-yhtymältä onnistuttiin saamaan ison talon toinen kerros, jossa oli riittävät tilat virastolle sekä vielä asunnot papille ja kanttorille. Näin Noormarkusta alkoi tulla hiitolaisten seurakunnallisen elämän keskus.

Valtakunnallisesti oli taas alkanut keskustelu siirtoseurakuntien lakkauttamisesta. Ne tarvitsivat paljon taloudellista tukea. Pidettiin myös tärkeänä siirtoväen juurtumista uuden asuinpaikan seurakuntaan.

Pariisin rauha 1947 romutti viimeisetkin toiveet pääsystä takaisin Karjalaan.

Päädyttiin ratkaisuun, että evakuoitu omaisuus siirtyy Kirkkohallituksen omistukseen ja että esineistö voidaan anomuksesta luovuttaa jonkun seurakunnan käyttöön. Jos kuitenkin joskus päästäisiin takaisin Karjalaan, niin esineet palautuisivat ilman muuta entisille seurakunnille.

Noina 1940-luvun loppuvuosina rovasti Hartmanista alkoi tulla entistä enemmän ”meijä Hartmanni”. Hiitolalaiset olivat nähneet, millä

uskollisuudella vaikeissakin olosuhteissa rovasti oli kulkenut rinnalla.

Virastopalveluiden lisäksi rovastia pyydettiin hautaamaan, kastamaan, vihkimään ja pitämään kotiseuroja. Kun Eino Pennanen palasi lähetyskentältä 1947 jatkettiin Hiitolassa alkanutta elokuussa pidettyjen lähetys- ja nuorisouhlien perinnettä. Kun Hiitolan pitäjäjuhlien ajankohta muutettiin pois heinäkuun alusta, niin nykyinen juhla-ajankohta määräytyi juuri näiden juhlien mukaan.

Hartman saarnasi lopettajaisjuhlassa

Seurakuntien lakkauttamisen oli väistämättä edessä. Joulukuussa 1949 pidettiin Ulvilan kirkossa Hiitolan seurakunnan lopettamisjuhla.

Paikalle oli saapunut arviolta 800 henkeä. Kaikki eivät mahtuneet kirkkoon sisällekään. Rovasti Hartman saarnasi jumalanpalveluksessa ja Uosukainen oli uruissa.

Paikallinen lehti kirjoitti lopettamisjuhlasta: ”Huolimatta sateisesta säästä onnistuivat seurakunnan lopettajaisjuhlallisuudet hyvin ja muodostuivat kauniiksi, vaikuttavaksi ja mielenpainuvaksi tilaisuudeksi laajalle alueelle hajotetun siirtoseurakunnan jäsenille. Täällä tapasivat tuttavat toisensa, naapuri naapurinsa ja viimeisen kerran polvistuttiin Hiitolan seurakunnassa yhteiselle ehtoolliselle. Ajat muuttuvat ja ihmisten kohdat niiden mukana, mutta Jumala elää – siitä on todistena juhlapaikka, Ulvilan kirkko, jonka menneisyys katoaa kauas keskiaikaan ja jonka muurien sisällä on lukemattomat kerrat Herraa rukoiltu ja hänen kunniaansa ylistetty.”

Karjala-lehdessä oli vuoden 1949 lopulla kaikkien lakkautettavien siirtoseurakuntien asiainhoitajien tervehdykset seurakuntalaisilleen.

Jokaisessa tervehdyksessä oli kuva kirjoittajasta ja kotikirkosta. Rovasti Hartman kirjoitti: ”Vuodenvaihteessa virallisen yhdyssiteen katketessa teidän ja kotiseurakuntanne välillä haluan täten Hiitolan seurakunnan

viimeisenä pappina lausua jäähyväistervehdykseni rakkaalle seurakuntalaisilleni.

Kuitenkin olen siinä erikoisasemassa, että ainakin toistaiseksi jään entisten seurakuntalaisten enemmistön keskuuteen, joten minulla, jos Jumala suo, tarjoutuu edelleenkin tilaisuuksia päästä yhteyteen entisten seurakuntalaisten kanssa ainakin Porin ympäristöllä, vaikka toimintani virallisena seurakuntapappina loppuu.

Mahdollisuuksieni mukaan haluan edelleenkin teitä palvella. Uuden vuoden alkaessa onkin jo hartauskokouksia pyydetty järjestämään seurakuntalaisteni kodeissa.

Minulle on tuottanut suurta iloa ja siunausta, että olen saanut keskeytymättä palvella seurakuntaani lähes 20 vuotta, josta ajasta 10 vuotta on ollut raskasta koetelemusten aikaa sekä seurakuntalaisilleni että itselleni monine muuttoineen ja vaiheineen. Minua ilahduttaa kuitenkin, että monet teistä olette jo saaneet itsellenne kodin uudella sijoituspaikkakunnallanne.

Hiitolaisia muuttaa vuoden vaihteessa siirron kautta 134:ään eri seurakuntaan. Toivon, että uusissa seurakunnissa toimitte vireästi. Lukuisista kirjeistä ja seurakuntamme jäähyväisjuhlassa ilmenneestä mielialasta, kävi selväksi, että olisitte halunneet jäädä entiseen kotiseurakuntaan.

Toivon, että osa siitä rakkaudesta, jolla olitte kiintyneet kotiseurakuntaanne, siirtyisi mukananne uusiin seurakuntiin, joilla on samat armonvälineet käytettävänä kuin oli kotiseurakunnallanne. Säilykööt itsellenne ja tuleville sukupolville rakkaat muistot kotiseurakunnastanne. Kokoontukaamme suurin joukoin vuosittain pidettävälle Hiitola-juhille.

Jätän teidät Ylipaimeenme uskolliseen hoitoon. ”Herra on minun paimeneni, ei minulta mitään puutu...” Psalmi 23.” Allekirjoituksena Rafael Hartman.

Muuttokirjat jokaisesta seurakuntalaisesta

Oli todella iso urakka kirjoittaa muuttokirjat jokaisesta seurakuntalaisesta uuteen seurakuntaan. Vuoden 1950 alussa Hiitolan seurakunnan arkistot siirtyivät Lakkautettujen seurakuntien keskusarkistoon Mikkeliin. Nyt ne ovat osana Mikkelin maakunta-arkistoa.

Rovasti Hartman jäi eläkkeelle seurakunnan lakkauttamisen jälkeen. Hän kuoli 1957 ja on haudattuna Porin Käppärän hautausmaalle. Kanttori Uosukainen oli saanut sota-aikana director cantus- arvonimen. Hän vietti eläkepäiviään Mikkeliissä. Uosukainen kuoli 1965.

*Lüsa Syrjä
Esitelmä Hiitolan Pitäjäseuran tarinaillalla Porissa 19.10.2010*

Tapahtuma Tampereen Tallipihalla

Tiistaina 23.11. Tampereen Seudun Kurkijokelaiset kokoontuivat Tampereen Tallipihan kahvila Vatruskassa. Kutsuun oli vastannut viisitoista henkilöä. Jokunen Hiitolaiset juuret omaava oli tullut uteliaana paikalle, kuten myös allekirjoittanut oli tehnyt. Kun juurista löytyi myös ripaus Kurkijokelaista sukua, toivottiin naapuritkin lämpimästi mukaan viihtyisään Vatruskan kabinettiin.

Tila täyttyi niin, että lisätuoleja jouduttiin noutamaan ja sopuisasti tiivistämällä kaikki pääsivät kuuloetäisyydelle. Kahvit ja erityisen hyvät pullat ja tortut voitiin nauttia iloisessa puheen so- rinassa, kuten Karjalaiseen tapaan kuuluu.

Tapio Nikkari toivotti läsnä olijat tervetulleiksi ja alkajaisiksi laulettiin Karjalaisen laulusta ensimmäinen säkeistö.

Tilaisuuden teemana oli sukututkimus, aiheesta oli Veikko Repo saapunut kertomaan pääkaupungista saakka. Veikko kertoi aluksi omasta sukututkimuksen alkutaipaleestaan ja myös siitä, mistä kipinä

oli alun perin lähtenyt liikkeelle tähän hyvään harastukseen. Seuraavaksi siirryttiin käsittelemään eri lähteitä, mitä sukututkimuksessa on nykypäivänä käytettävissä. Viime vuosina tietotekniikka on harpannut pitkän askeleen eteenpäin ja antaa nykyään hyvät mahdollisuudet hyvinkin laajaan sukujen selvittelyyn ilman varsinaisia arkistokäyntejä. Suuri osa luovutetun alueen kirkonkirjoista on digitoituna ja käytettävissä internetissä, lähinnä kuitenkin yli sata vuotta vanhat tiedot, sitä nuoremmat on käytävä hakemassa joko Mikkelin maakunta-arkistosta tai Kansallisarkistosta. Myös kaikissa maakunta-arkistoissa alkaa jo olla hyvät valmiudet tutkia omia juuriaan.

Veikko Repo päivitti paikalla olleiden tietoja omiin tiedostoihinsa, suurimman osan tiedot löytyivätkin Veikon tietokoneen muistista, mutta myös lisätietoja kertyi ja palautetta Veikko lupasi lähettellä paperilla, perinteisellä Itellan kantomalla kirjeellä.

Tilaisuuteen oli saapu-

Kurkijoki-Hiitola sukututkimuspiirin vetäjä Veikko Repo kertoi innostuneesti sukututkimuksesta ja keräsi paikalla olijoilta tietoja laajaan rekisteriinsä.

nut myös Kurkijoki-seuran puheenjohtaja Sakari Karsila. Karsila toi terveiset Kurkijoki-seurasta, kertoi seuran toiminnasta ja tulevaisuuden suunnitelmista. Yhtenä elinvoimaisimmista toimintamuodoista puheenjohtajan mukaan on juuri sukututkimus ja siihen ollaan

valmiita panostamaan myös tulevaisuudessa. Hiitola-Kurkijoki sukututkimuspiirin toiminta on ollut viime vuosina yksi vilkkaimmista, mitä säätiöiden piirissä on ollut. Tällä toiminnalla puheenjohtajan mukaan on saatu mukaan myös niitä nuorempia karjalaisia, joita

toiminnan jatkuminen myös tulevaisuudessa vaatii.

Parituntinen tilaisuus oli erittäin lämmin ja valaiseva, pois lähtiessä tuli kahvilan mainiosta valikoimasta ostettua muutamia vatruskat, jotka kotona lämmitettyinä maistuivat todella mainioilta. Kahvila Vatruskaa

ja koko Tallipihan aluetta voi hyvällä omallatunnolla lämpimästi suositella käyntikohteeksi, kun Tampereelle tulee asiaa, tai kannattaa- han Tampereelle tulla ilman asiaakin.

Harri Kekki

Muisteluksia rajan taakse jääneestä Karjalasta

Olen syntynyt 1926 Ruskealan kunnassa Viipurin läänissä. Asuntomme kohdalla seisoi maantien varressa oheen liittäväni piirustuksen mukainen rajamerkki, jota ei luonnollisesti enää löytyne mistään. Syntymäpaikastani oli rajamerkkiin matkaa alle 40 m. Annan varmaan ehkä liiankin suuren merkityksen tälle merkille, mutta se jäi lapsen mieleen niin, että näin myöhemmin piirsinkin sen paperille.

Silloinen asuinpaikkamme sijaitsi lähellä Matkaselän rautatieasemaa. Asuimme vuokralla VR:n asunnossa. Silloin niitä nimitettiin ”kasarmeiksi”. Taloissa oli viisi asuntoa kussakin ja ne olivat kahdessa kerroksessa. Nyt oli sattunut niin, että ra-

kennuksessamme asui kaksi Kurkijoelta kotoisin olevaa ”tytärtä”. Toinen oli äitini Olga ja toinen kummitäti Elsa. He olivat syntyneet Elisenvaarassa 1800-luvun loppupuolella Vasili ja Anna Vepsän suureen perheeseen.

Matkaselän vanha asema oli poistettu käytöstä ja tilalle oli rakennettu uusi kaksi kilometriä etelään päin. Sieltä sitten haarautui uusi rata itään. Tämä rata suuntautui Suojärvelle. Myöhemmin Suojärven radasta erosi rata Jänisjärvellä Pitkärantaan ja vielä edelleen Uuksulle.

Isä oli saanut 1922 junamiehen nimityksen Matkaselkään Elisenvaarasta vaihdemiesten esimiehen tehtävistä. Matkaselässä hän toimi kuitenkin konduktöörin

virassa talvisodan loppuun asti. Elsa-tädin mies oli veturinkuljettaja Axel Gustafsson. Myöhemmin he olivat muuttaneet Viipuriin.

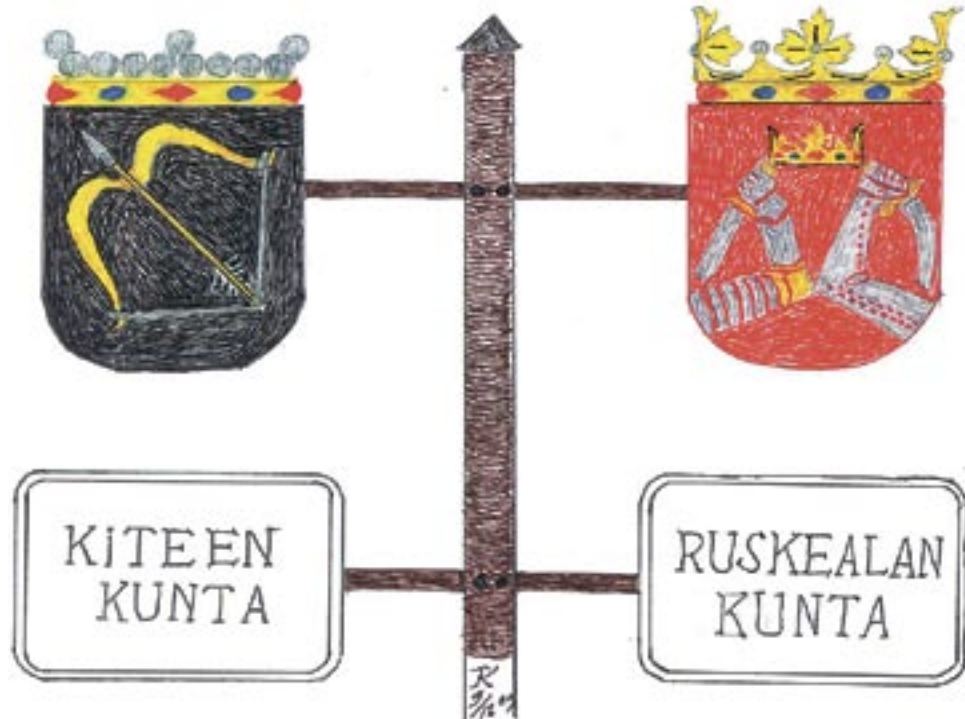
Tässä on nyt vähän tautaa rajamerkille ja sen sijointupaikalle.

Taisto Kovanen

Tietoa muisteluksen kirjoittajasta

Taisto Kovanen jatkoi isänsä viitoittamaa tietä VR:n palveluksessa toimien asemestarin Joensuussa eläkkeelle siirtymiseensä asti. Hänen edesmennyt vaimonsa Maaningalla syntynyt Anna-Leena os. Korhonen toimi myös VR:llä rautatiekirjurina.

Eino Vepsä

Lapsuuden Tapuntaiset

Lyyli Nevanperän toivomuksesta Kurkijokelainen-lehdessä 19.11.2010, kirjoitan muisteluksiani.

Muistan tapuntaiset (niitä kutsuttiin noin) lapsuudestani Jaakkimasta, kun oli palattu takaisin Karjalaan talvisodan jälkeen, olin silloin seitsemän vuoden ikäinen.

Tommi Kilpiön karjanhoitaja Eeva Tiilikka paistoi niitä usein. Taikina oli piirakkataikina, ei siis leipätaikina. Kuori oli paksumpi kuin karjalanpiirakoissa, perunamuhennosta oli täytteenä melko runsaasti. Pyöreiden tapunnaisten koko oli

halkaisijaltaan noin 12-14 cm ja korkeus noin puolitosta senttiä. Tapunnaisten päälle ei syödessä asetettu mitään(eikä olisi ollutkaan pantavaa!), sillä ne olivat sinällään meheviä.

Pyysin hämäläis-pohjalaisista äitiäni paistamaan tapunnaista, mutta hän paistoi yleensä karjalanpiirakoita. Joskus hän piirakoiden paiston lopulla teki isohkon lautasen kokoisen tapunnaisen, jonka asetti paistinpannuun uunissa paistumaan. Tapunnaisten oli ruokaisampi kuin karjalanpiirakka ja sopi hyvin esim. välipalaksi.

Mietin myös, että onko tapunnaisten-nimi tullut taikinan taputtelusta, kun taikina oli piirakkataikinaa tukevampaa eikä sitä välttämättä tarvinnut kaulia kuten piirakkataikinaa.

Hyviä tapunnaisten on pitänyt olla, koska tuo lapsuuden syöntikokemus on tallentunut hyvin muistiini. Tiilikat asuivat tuolloin Linnien sodassa säästyneessä piirakennuksessa, lähellä oli vielä sodan jäljeltä tankki. Eeva ja Antti Tiilikan poika Aulis oli minua viisi vuotta vanhempi ja ainoa leikkitoverini. Tapunnaisten syönti-

hetkellä hän oli sairaana ja laski Sortavalan tiellä kulkevia autoja, jotka menivät mäessä autotallin ohi, johon paikkaan hänellä oli peltojen yli näköyhteys. Myöhemmin Aulis Tiilikka oli poliisina Helsingissä, liekö ollut liikennepoliisina, kun jo nuorena osoitti luontumuksia liikenteen seurantaan.

Nyt minua harmittaa, etten tullut tietäneeksi, oliko Eeva Tiilikka kotoisin Kurkijoelta, enkä saanut tietää hänen omaa sukunimeään. Olin liian nuori ymmärtääkseni kysellä näitä ”historiallisia” tarpeellisia asioita. Myöhemmin olin liian kaukana Pohjois-Suomessa, joten yhteydet katkesivat etäisyyden takia.

Kun vielä syrjähdän var-

sinaisesta aiheesta, niin toinen Eeva Tiilikkaan liittyvä muistikuvat on: kylmänä Kynttilänpäivänä kävin hänen kanssaan katsomassa Tommi Kilpiön navetassa juuri saapunutta ja ehkä koko Jaakkiman ensimmäistä Ayrshire-rotuista lehmää,

nimeltään Akka. Jokaisena Kynttilänpäivänä vieläkin palautuu tuo käynti mieleen ja kuinka paljon kookkaampi muita lehmä tuo Akka oli.

Mirja Komonen

o.s. Poutanen, jonka isä oli v. 1899 syntynyt kurkijokelainen, mutta muuttanut nuorena miehenä Käksälmeen

Millaisia täytteitä piirakoissa?

Jos vielä panisin Lyyli Nevanperän tavoin kyselykappulan kiertämään ja kyselisin: Millaisia täytteitä karjalanpiirakoihin Kurkijoella mahdollisesti käytettiin?

Isälläni oli tapana heti ensimmäisten mustikoiden kypsyttyä kerätä niitä ruiskuoreen paistettavia mustikka-karjalanpiirakoista varten, niin paljon hän piti em. piirakoista. Tämä tottumus oli peräisin isäni lapsuudesta Kurkijoelta.

Ja oliko äitini saanut Kurkijoelta uunipannulla paistet- tavan vehnätaikinapiirakan reseptin, jossa oli täytteenä riisiä, pieniksi paloiksi pilkottuja keitettyjen porkkanoiden ja kovaksi keitettyjen kananmunien palasia?

Ku miun Esko-settään kirjan tek

Nyt eleteä vuotta kakstuhattakymmenä. Näinä parillisina vuosina meijen suku kokkoontuu perinteisestä Miikkulaisiin sukukokkousie millo mihiki päi Suomii – nyt Mustiallaa. Myö alotettii lauvantaina 4.9. jo kello kymmenältä piiraskohviloil siel Hämeen ammattikorkeakoulun maatalousosastolla. Näihi touhuloihe män yks tunti – ja se män ilolest siin kohvii juuves ja tuttu-loihe kans tarinoijes. Taas meit ol iso porukka kasas, tarkast ottai 65 immeistä.

Sit alotettii varsinaine

sukukokkous. Siin ol nuo normaalit sukukokkouden asiit, mut kaks assiita erikoisest nous esille. Ensinnäki Eero ol teht suvulle oman kyykkäpelin. Sen heä luovutti nyt meil.

”Ensinnäki Eero ol teht suvulle oman kyykkäpelin.”

Mut toine assii ol erikoisen tärkii ja merkittävä. Täs kokkouses julkistettii miun Esko-settään kirjuttama kirja nimelteä ”Kertomus Miikkulaisen suvun vaiheista”. Espuhheen tähä kirjaa heä

kirjutti jo yl kymmenä vuotta sitte, tarkast ottai elokuun kaheksantena päivänä vuonna 1997. Sillo ol koossa jo historiaossuus ja iso osa kertomuksist mitkä liittyy Miikkulaisen suvun vaiheisii. Ja enne kaikkii, sillo heä ol teht merkittävän sukututkijan työn nii jot hänel ol tarkat käsin piirretyt sukupuut meist ja meitä ieltäneist es-isist. Ja tätä sukututkimusta heä jatko yhä iellie kakstuhat luvun puolel. Mut se, mitä heä ol teht, ol voa pienen joukon tiijos ja käsin kirjuttetuna.

Heä ol alottant teän työn vähä eläkkiele jäämisessä jälkie. Heä ku ol aamuvirkku, nii heähä nous yllää jo aamukolmen tienois ja siin yön hiljasina tuntioloita sit tek sukututkimusta ja kirjuttel tarinoita meijen suvun vaiheist. Erikoisest talv ol hänen työllie otollista aikaa. Iha tuhatyheksänsattaa luvun alkupuoleltha heä ei muistant mitteä ko syntyki vast 1923. Mut hänel ol monta veljie ja siskoo. Heilt heä kuul tarinoit iha yl oman tarpien. Mut erikoisest hänen Mikko-veljesä ol kirjuttant paljo menneist asjoist ja niitä kirjutuksii sai Esko-settään käyttöä hyväksie.

Ja mitä kaikkii muuta heä ol teht teän sukututkimuksen ettie. Heä ol tutkint vanhoi kirkonkirjoi, heä ol käynt esmerkiks Miikkulan kirkol Riekkalansaates Rantueel. Ja silviisii.

Minnuu käi karkattamua se, et eihä täst Esko-settään suurest työst jeä oikei kunnol mitteä jälkopuloihe käyttöä, jos ei myö tehä siint iha oikiita kirjoa. Niihä sit kevvällä 2007, ku myö oltii mänös Kurkjoval, mie otin teän assiin puhheeks settään kans. Mie lupasin pisteä neä tarinat kirjan muotoon, jos heä vaa antaa siihe luvan. Ja se lupaha tul pienen ajan kuluttuu.

Ja sit eiku töihe. Vuuvun 2008 sukutaappaamisen yhteydes meil ol kolmel seinäl isot sukupuut tarkastettavana. Yhel seinäl ol Antin (s. 1867), toisel ol Mikon (s. 1870) ja kolmannel Kristiinan (s. 1874) jälkeläisii

sukupuut. Sit mie sain Antti-settään (Antinpoika) vanhoi valokuvvii autokuormallisen hänen pojalta Erkilt. Antti-setä, heä harrast valokuvvaamista ihan tosisaa ja ne kuvat ol tokumen-

”Nii jot kirjan tekemises ol iha runsauven pula.”

toitu ihan viimisen peälle. Nii jot kirjan tekemises ol iha runsauven pula. Sit uuvempii kuvvi ol ottant yks ja toine sukulaine. Ku myö viel saatii Kristiina-tätiin jälkeläisilt lähes sata valokuvvaa, ni koko opuksee tul lähes viijensatan valokuvan loppuliite. Mie lupasin porukoil, jot vuuvun 2010 sukukokkouses teä kirja on sit luvettavana.

Niihä sit täs sukukokkouses voittii luovutta Esko-setälle ensimmäine kappale vastpainettuu kirjaa. No kevvään mittaa myö saatii kirjatillauksii jo yl puolen satan kappaleen. Ja kirjan julkistamisen jälkie kaik kirjan tilanniet saivat noutaa omasa. Lisäks toistakymment sukulaista osti kirjan täs rytäkäs, vaik ei ollietkaa sitä ennakkaa tilanniet.

Teä ol juhlalline hetki. Mitähä muuta myö tehtii sukujuhlas.

Meil ol mielenkiintone ohjalmanumero ko nuoret (ijät siin viijen kymmenän

”Meil ol mielenkiintone ohjalmanumero ko nuoret (ijät siin viijen kymmenän vuuvun molemmin puolin) olliit tehniel ohjelman”

vuuvun molemmin puolin) olliit tehniel ohjelman, mis hyö haastattelliit muutamii sukulaisii heijän elämän kierrost, Karjalast lähöst ja sen jälkie tapahtunneest elämän kulust. Se ol mielenkiintosta kuultavaa. Tais siin moni hierasta kyynelkapalon silmänurkastaa.

Sit pelattii kolmen joukkueen keske kyykkäottelu. Siin ol Antin sukuhaaran, Mikon sukuhaaran ja Kristiinan sukuhaaran joukku-

Kirjan tekijält pyyvetii nimikirjutuksii kirjoloihi.

Tämmösen taulun heä sai palkaks vuosiin aherruksesta.

eet. Nyt meil ol viel joustavat ja ihan omat säännöt ku ensimmäistä kertaa tätä pelattii. Pelis ol ussiimpi kierros. Antin ja Mikon joukkueet vaihtoiti pellaajii kierroksiin välil, mut Kristiinan joukkue pysy samana koko ajan ja hyöhä teän otelun sit voittiitki.

Syömisen jälkie, myö kahottii Jorman hieno elokuva vuuvun 2009 Kurkjojen matkast ja viel ol kuvasikermä tämän kevvään saaristokierroksest.

Sit illanvietos ol Jorman tuoma karaokelaitteisto käytös. Ja sie et usko mite kovast myö lauletti. Erikoisest täytyy sannuu jot Jorman lisäksi mielee painuvii yksilösuorituksii tekkiit Reino ja Terttu. Ja suntakaamuna myö jatkettii karaokemei-

ninkii. Nyt meil ol puolen tunnin virskaraoke – ja taas Jormalt ol sanat. Ja lopuks myö kahottii Antti-settään ottamii filmilöitä. Ne olliit kuuskymmentluvult ja vähä sen jälkie otettui.

Teän jutun kirjuttii

Tauno,
hänen isäsä ol Heikki Miikkulainen (s. 1901),
hänen isäsä ol Antti Miikkulainen (s. 1867),
hänen isäsä ol Heikki Miikkulainen (s. 1823),
hänen isäsä ol Henric Mijkulain (s. 1792),
hänen isäsä ol Henric Mijkulain (s. 1752),
häneb isäsä ol Henrick Mikulain (s. 1727),
hänen isäsä ol Henric Mijckulain (s.1699).

Piiraskohvil myö alotettii lauvantiaamun.

Sukukokkouses pyyvetii Esko-setä koko joukon ettie.

Siihähä myö kahottaa kirjan alkusivvuu.

Suvun kyykkämestarijoukkueen toine heittäjä Jorma.

Illal Terttu laulo meil:”Ajetth da tsiganaiset.

Ja suntakaamul myö lauletti virsii.

Kirjoittajan esittely:

Nimi: **Osmo E. Mälkiä**

Syntymäkotikunta: **Kurkijoki**

Nykyinen asuinkunta: **Kangasala**

Mikä sinut innosti osallistumaan?

Olin jo osallistunut aiempaan ”Kurkijokelaisen” järjestämään (yhdessä SKS:n kanssa etc.) kirjoitteluun v:n 2002 helmikuussa. Olin juuri edellisenä kesänä ollut ensimmäisen syöpäni leikkauksessa ja aloin poispsyhkiä menneisyyttäni kirjoittamalla omaa negrologiani. Se julkaistiin Kurkijokelaisessa ja SKS:n kirjassa ”Kaikki, minkä jaksat akantaa” kesäkuussa 2004.

Löytyikö aihe helposti?

Aihe on aina olemassa ikuisesti sotia käyvällä globuksellamme ja sodan jalkoihin (28.5.1939) syntyneenä olin oivaltavani Jörn Donnerin viisauden kirjoittaa itsensä elämästä ulos. Hän on julkaissut yli 50 kirjaa, minä pari-kolme artikkelia.

Millainen on sinun Kurkijokesi?

Olen kerran puolisoni Liisan kanssa käynyt Kurkijoella, jonka kirkko oli jo poltettu ja seuraavana vuorossa oli Kurkihotelli, missä sentään öitsimme yön yli. Samana tai seuraavana vuonna se oli jo tuhkana. En tiedä mitään siitä Feeniks-linnusta, joka nousi aina tuhka.

Millaisista asioista haluaisit vielä kirjoittaa?

No nyt olen kirjoittanut negrologiani triptyykin, 3 osaa, keskimmäinenkin makaa jossakin SKS:n arkistoissa käsitellen ainakin osittain Tampereen lyseon eli Rellun (125 v. 7.11.2009) muisteloita yms.

Kirjoituskilpailu ”Uusilla asuinsijoilla”

Tämän vuoden lehdissä tullaan julkaisemaan kaikki kirjoituskilpailuun osallistuneet kirjoitukset. Ne kertovat monipuolisesti asettautumisesta uusiin kotipaikkoihin ja oman paikan löytämisestä vieraassa ympäristössä kaukana koti-Karjalasta. Sarjan aloittavat palkitut ja kunniamaininnan saaneet ja sen jälkeen muut hyvät kirjoitukset vapaamuotoisessa järjestyksessä.

Kanit, kukat ja ”tesantit”

Kirkonkirjojen mukaan olen syntynyt Kurkijoella 28.5.1939. Vanhemmillani oli kenkä-, nahka- ja valjaskauppa Elisenvaaran asemalla.

Ensimmäiset muistikuvani elävästä elämästä ja maailman menosta taas liittyvät Lahden Västeråsiin, mistä Suomen rakennustaiteen museon nettisivut kertovat seuraavaa: ”Västeråsin lahjatalot pystytettiin 1941-1942 ja kaikki alueen talot olivat lahjatalotyyppiä 1 (53 m²). Koko rakennuksen alan kokoiseen kellariin sijoitettiin pesutupa, talouskellari ja varasto. Myös saunan rakentaminen kellariin oli mahdollista. Tästä johtuen asemakaavassa ei ollut lainkaan merkintää talousrakennusten rakennusaloille. Alueelle suunniteltiin alusta pitäen viemäri- ja vesijohdotjärjestelmä. Lahjataloalueet olivat alku tyyppitalojen käytölle Lahdessa.”

Eräs varhaisimmista muistikuvistani Västeråsis- sa eli lahtelaisittain ”Ruotsinkylässä” ajoittuu aurinkoiseen kevät(?)päivään

1943. Olin juuri oppinut siksak-hyppelyn, kun olohuoneemme auki olleesta radiosta alkoi kuulua monotonista toistoa, millä sitten hyppelyni rytmitin: ”Ihto Yti, Ihto Yti. Ihto Yti....”

Pitkään lienee olen saanutkin pomppia, kun nyt jäljestä päin olen tarkistanut Risto Rytin saaneen 288 ääntä.

Miten muuten sitten osallistuin Suomen jälleenrakentamiseen ja karjalaisten kotiuttamiseen uusille asuinsijoille. No haistelemalla, maistelemalla ja yleisellä ihmettelyllä: Mikä? Miksi? Miten? Viime mainitun taidan taitaa yhä?

Mitä haistelin? No ainakin hajuherneitä, joita sata- määrin kukki eteläisen ulko- verannan ristikköä vasten, erivärisiä ja erituoksuisia.

Mitä maistelin? Vaikka pihallamme ei varsinaisia talousrakennuksia ollutkaan, oli sinne kyhätty puisista pakkauslaatikoista kanikoppeja, joissa asusteli erilukuinen määrä erikokoisia ja -värisiä hellyttäviä kaneja. Isot urokset olivat

yksinään omissa ”eristys- selleissään”. Miksi? Sitä minulle ei selitetty.

Kanin mausta soppakulhossa minulla ei ole mielikuvaa, mutta ”häränlihafi- leen” maku on unohtumaton. Meillä oli ollut pihassa sonnimullikka liekassa koko kesän. Syysmyöhällä se teurastettiin ja lihat suolattiin isoon puutiinuun. Tuiman kaksijakoista merkitystä suomen kielessä en ole vieläkään oppinut erottelemaan, mutta meillä ainakin riitti ”tosisuolalihaa” koko talveksi. niin että vieläkin makuhermoja kipristelee.

Muita hajuja ja makuja oli joskus jostain saatujen kahvipapujen paahtaminen puuhellalla ”rännärissä”.

”Tuoksu oli hurmaava ja silloin tällöin pureksittavaksi annetun paahdetun kahvipavun maku erikoinen.

Siinä mukavasti yhdistyivät haju- ja makuhermot. Tuoksu oli hurmaava ja sil-

loin tällöin pureksittavaksi annetun paahdetun kahvipavun maku erikoinen.

Ainakin yhden talven ajan meillä oli alakerran pesutupa- na tehty karsinassa pari lammasta. Viereisessä liiterissä oli niille heiniä ja kerppoja. Lehtikerppoja oli tehty pitkin kesää lähimetsiköstä. Lammaskarsinassa oli villava tuoksu sekoittuneena heinän ja kuivien puunlehtien sekä muiden eritteiden hajukoalitioon.

Talomme keskuslämmitystä hoidettiin keittiön puuhellasta käsin. Kun meillä parhaimmillaan (tai pahimmillaan?) oli kolme suutarinverstaasta eri puolilla Lahtea, niin toivottomiakin kenkärajoja riitti keskuslämmityksen höysteeksi ja puiden kyytipojiksi. Tosin kengät korjattiin tuohon aikaan niin moneen kertaan kuin vain rahkeet antoivat myötä. Paperinarukengillä, joita niitäkin meillä oli myynnissä, kun ei oikein pakkasella ja lumipöperössä pärjännyt. Äitini hoiti liikkeemme kirjanpidon ja yhdessä Tarkiaisen Einon kanssa johtajahommat. Isän olemassaolosta sotavuosina ei minulla ole montaa mielikuvaa: yksi jouluku, veljeni Eskon syntymä elokuussa 1943 ja sitten yhteinen Viipurissa käynti isän kanssa joskus jatkosodan aikana, ilmeisesti kesällä 1943. Isäni vanhemmat, Anna ja Antti näet asuivat omassa talossaan Viipurin Sorvalissa aina uuteen evakkoon lähtöön saakka.

Lakkosen talo, missä asuimme Elisenvaarassa, oli ”kadonnut” jo talvisodan ensi pommituksissa.

Ilmeisesti kenkärajojen polton ”myötäjäisinä” saimme keittiöömme joukon russakoista, jotka valojen sytyttyä juoksenselivät pitkin palomuuria ja saivat

”Aistimuistojeni sarjaan kuuluvat myös pelot. Eniten pelkäsin ”tesantteja”, vaikkakin tiennytään, mitä ne olivat.

äitiini ja hänen apulaisiinsa ylimääräistä vipinää.

Aistimuistojeni sarjaan kuuluvat myös pelot. Eni-

Västeråsissa kohtaavat Suomi, Ruotsi ja kirjoittaja. Ruotsinkadun ja Suomenkadun kulmassa sijaitti suuri hirsinen sirpalesuoja.

ten pelkäsin ”tesantteja”, vaikkakin tiennytään, mitä ne olivat. Kerran taas hälytyssireeni, jota hoitivat Heinosen vastapäisestä talosta, alkoi vonkua keskellä yötä. Kun kurkin kadulle pimenysverhon raosta, näin kuinka väkeä alkoi kokoontua talomme edustalla. Äiti tuli kertomaan, että oli pudotettu desantteja lähimaastoon.

Toinen pelottava asia oli iltaoinen ikkunaan kopistelijä, joka käristen kailotti: ”Pimennysverhot tiukemmin kiinni; valoa tuikkii.”

Ruotsinkadun ja Suomenkadun kulmaan vastapäätä Osuuskauppaa oli rakennettu suurista hirsistä ISO sirpalesuoja. Mahtavan kokoiselta se ainakin minun senaikaisen mittakaavani mukaan näytti. En muista, että olisimme siellä koskaan sisällä olleet, vaikka hälytyksiä ilmavaarasta silloin tällöin tapahtuikin.

Leikin varjolla

Mitenkä lapset osallistuivat jälleenrakentamiseen? No, leikinpäiten tietenkin. Kanien ja karitsojen syöttäminen kävi toimitaasta leikistä.

Vesiheinää, voikukkaa, ja pajunvitsoja, mitkä äkkiä katosivat ahmattien suihin.

Kaikki leikit eivät silti suinkaan olleet vanhemman väen mieleen.

Elettiin jo syksyä 1944 ja isä oli palannut matkarkkuineen sotatantereilta. Naapurin pojan kanssa verrannalla ollutta puista tavaraa- laatikkoo penkoessamme löysimme sieltä askikau- pallalla tulitikkuja (isä oli kova tupakkamies). Niitä sitten pihalla olleen halkopinon taakse raapimaan ja tulen ihmettä tutkailemaan. Jonkinlainen roihukin kai saatiin hämartyvässä illassa aikaan. Eikä aikaakaan, kun hämyssä lepättelevat lieskat toivat sen hetkisen kotihengettäremme (tai jonkun ohivaeltajan) tylysti lopettamaan ilonpitomme. Selkään emme saaneet (joh- tuiko vieraasta pojasta?), mutta haukkumisia ei voi kuvata peliksi nuhteiksi. Ja taisimmepa itsekin olla jo valmiiksi pelästyneitä ja häpeissämme. Tulitikut katosivat lähinäköpiiristä pitkiksi ajoiksi.

Ikimuistoinen hetki oli,

Kesällä 2009 kävimme Lahden Västeråsissa. Alkuperäisiä ”Ruotsinkylän talojakin” löytyi vielä, liputtipa joku vielä laiskasti ”käyntimme kunniaksi”.

kun pääsin isän kanssa hakemaan Suomen Armeijaa monta vuotta palvellutta Opel Olympia vm38 henkilöautoamme Lahden Pallokentältä. Isän sadattelut autoa ajaessaan muistan vieläkin. Samalla ihmettelen, miten me ylipäänsä pääsimme kotiin Västeråsiin lähes jarruttomalla ja muutoinkin kulkuvaivaisella ”epämenopelillä”. Senpä jälkeen ko. Opelina nähnytään, saati muita autoja pihallamme. Vaan mistäpä niitä olisi tuohon aikaan saanut, paitsi suhteilla kiven alta, mutta tuskin ilman isoja rahoja.

Pula-ajan rakentamisesta ekologiseen elvytykseen

Niinpä. Miehet olivat palanneet ”sotatantereilta”. Viisi pitkää vuotta edestakaisin ties missä. Talvisota päättyi 13.3.1940. Meiltäkin kuin muilta: ”Kaik mänt, eikä piisantkaa!” Elisenvaara kaputt, orastava elämäntyö kaputt. Elämä ja maailman sotatila jatkui, kunnes -45 syksyllä minullakin oli isä.

Minä ”Oso”, nykytermein ehkä ADHD, aina menossa ja ihmettelemässä: ”Mikä, miksi, miten?” ”Ihto Yti, Ihto Yti” ja kolme loikkaa kahden päälle. Oli se rytinää pikku miehen mielessä ja se palautuu sinne yhä.

Ilman isompaa katkeruutta tai revanssihenkeä tulee tänäänkin mieleen kysyä: ”Onkohan Putinin isä elossa

” Sodasta palaavat rintamamiehet, joita meillä Västeråsissa kokoontui silloin tällöin, koin huojentuneiksi, hilpeiksi ja humalahakuisiksi sediksi.

ja minkälaisessa kunnossa? Entä Medjevedin vanhemmat? Vai voiko kaasuputki Itämeren pohjassa Saksaan kompensoida kaiken toisen

maailmansodan jälkeisen rauhanteon epäkohdat ja niiden käsittelemättömyyden; vaikenemisen kuoliaaksi?

Sodasta palaavat rintamamiehet, joita meillä Västeråsissa kokoontui silloin tällöin, koin huojentuneiksi, hilpeiksi ja humalahakuisiksi sediksi. Kuten isänikin, joka joskus otti minut pyörän tarakalleen ja ajettiin Lahteen Kauppatorin varteen lasipalatsiin. Siellä isäni sai jaloviinansa, tapasi sotakaverinsa ja minä saatoin iloita ja nauttia siitä, että oli minullakin Isä! Hän ei ollut kaatunut sodassa eikä edes ”kompastunut” eli haavoittunut. Mutta sinne hän oli kuitenkin jotenkin jäänyt, kuten muutkin asiat, rajan taakse.

Aikansa maailmalla hahailtuaan isäni lähetettiin Tampereelle (missä hän oli kirjoilla) kuolemaan diagnoosilla: ”maksasyöpä, elin-aikaan 3 viikkoa.” Koukuniemen sairasosastolla hän sai ”lisäaikaa” lähes 10 kuukautta ja kuoltuaan 17. päivänä maaliskuuta 1953 uuden diagnoosin: ”Niin kirroottinen maksa, ettei syöpäkään kunnolla edennyt.” Vaan missä on se toivon ja uskon kipinä ihmisen tulevaisuuteen maapallollamme, jonka antamia elämän edellytyksiä olemme olleet yhteisvoimin toiminnallamme murentamassa!?

Omalla kohdallani toivo on kuivakäymälöiden ja kompostorien rakentamisessa sekä kaikkinaisessa puhtaan- eli juomaveden säästämässä. Poikani Jussi ja Petri, joilla on yhteensä seitsemän lasta, viisi poikaa ja kaksi tyttöä, taas toimivat aktiivisesti Atmosmare-säätiössä, jonka tehtävänä on selvittää erilaisia tekniikoita ilmastomuutoksen hidastamiseksi.

Sitä se evakkous teettää!

”Puuropetteri”

Kurkijoen kirkko eläväksi

Kurkijoen kirkonkylän muhkeilla rantakallioilla on 1500-luvulta lähtien seissyt maamerkkinä kirkko. Luterilaisista kirkoista viimeinen valmistui arkkitehti F. A. Sjöströmin piirustuksin vuonna 1880. Neuvostovuosina pyhäkkö palveli mm. viljavarastona mutta säilyi ehjänä. Kirkkoa olttiin paraikaa kunnostamassa suomalais-venäläisin voimin kirkolliseen käyttöön, kun tulipalo tuhosi sen vuonna 1991. Äkillinen palo oli molemmin puolin masentava ja tunteita kuohuttava isku.

Mikään ei tuo kirkkoa takaisin vuosisataiselle paikalleen – mutta virtuaalisesti sen voisi tehdä, 3D-mallinnoksella. Se on tietokoneohjelman avulla luotava esitys, jollaisia mm. arkkitehtitoimistot käyttävät havainnollistaakseen suunnitelmiaan. Parhaimmillaan mallinnos on ikään kuin elokuva, elävää kuvaa, jonka avulla rakennusta voidaan tarkastella kaikista suunnista, sisältäkin.

Korkeatasoisen 3D-mallinnoksen tekeminen – varsinkaan jostain jota ei enää ole – ei ole lastenleikkiä. Se edellyttää pitkäjänteistä ja huolellista arkkitehtipiirustusten, valokuvien, rakennusmateriaalien ja ympäristön tutkimusta sekä kuukausien työtä tietokoneella.

Kurkijoen kirkosta se olisi nyt mahdollista. Kesällä otti yhteyttä 3D-mallintaja Pjotr Skoblikov, joka työskentelee Pietarin Eremitaasissa. Hän oli saanut yhteystietoni Kurkijoen kotiseutukeskuksen Marina Petrovan kautta ja kertoi käyvänsä Kurkijoella vuosittain, koska perheellä on siellä sukulaisia. Kurkijoen kirkon hän näki ensi kertaa Marina Petrovan antamassa postikortissa. Tuhoutunut monumentti alkoi mietityttää Pjotria: voisiko siitäkin tehdä

3D-mallinnoksen?

Tapasin Pjotrin perheineen Kurkijoella marraskuussa. Hän näytti Eremitaasissa tekemiään tietokone-mallinnoksia. Yhdessä esitettiin, miten Pietarin palatsiaukion muistopylväs Aleksanteri I:lle pystytettiin – työläs ja juhlallinen tapah-tuma 1830-luvulta. Toisessa kuvattiin Pietarin kuuluisan Menshikovin palatsin monivaiheista kehittymistä pikkupalatsista jättimäiseksi kompleksiksi 1700-luvun alusta 1800-luvulle. «Filmillä» Nevan vesi välkehti, ik-

kunat heijastivat iltaruskoa, lumi peitti maan, ja rakennus kasvoi kasvamistaan.

Pjotrin työ teki vaikutuksen. Tällaisen ammattilaisen tarjous tehdä mallinnos Kurkijoen kirkosta ja sitä ympäröivästä lähimiljööstä on kallisarvoinen, mutta kuinka auttaa häntä? Pjotr on tarjoutunut tekemään työnsä talkoona mutta hän tarvitsisi työhönsä piirustuksia, valokuvia, tietoa kirkon kalusteista ja rakennustekniikasta, ympäröivien talojen julkisivuista, materiaaleista ja väreistä jne. Venäjältä ei

tällaista materiaalia löydy.

Kurkijokelaisaktiivit, kuten kotiseutuneuvos Eino Vepsä, ovatkin nähneet asian arvon ja luvanneet apuaan mm. Kurkijoki-museon kuva-arkiston kautta. Ehkä myös Kurkijokelaisen lukijoiden pöytälaatikoista voisi löytyä materiaalia, josta olisi hyötyä Pjotrille. 3D-malli olisi hieno tapa välittää eteenpäin ja ylläpitää muistoa Kurkijoen Lopotin arkkitehtonisesta kulta-ajasta 1900-luvun alussa, niin Venäjällä kuin Suomessa.

Netta Böök

Kaksi Kurkijokista kohtasivat Oriveden Eräjärvellä Aimo Takiaisen Purnussa. Se sutjakkaampi sinivalkoinen on tietysti Haku-Veikko (Veikko Hakulinen), mutta aika kipsissä. Vierailimme Orivedellä samalla matkalla kun käväisimme Västeråsissa.

Pekka Kyytisen POSTIKORTIT

Talvikuvia: • Pieni hiihtäjä • Joulupuu • Rekiajelu

Kesäkuvat: • Kevätkirkko • Kesänuotalla • Aitan ovella • Rantavaja Laatokalla • Elopellolla

Hinta 1 €/kpl + postituskulut Tilaa toimituksesta

Bjarne Kalliksen lakialoite sotasyällisyydestä

Kansanedustaja Bjarne Kallis (kd) on jättänyt 16.11.2010 erinomaisen lakialoitteen.

Aloite käsittelee oikeudenkäymiskaaren muutosehdotusta verrattuna nykyiseen tilanteeseen, joka on mm. Euroopan ihmisoikeussopimusten vastainen.

Allekirjoittanut on jättänyt asiasta jo aiemmin kantelun oikeuskanslerille.

Lakialoitteen on Kalliksen lisäksi allekirjoittanut viisi muuta kd:n, neljä kokoomuksen, neljä perussuomalaisen, yksi keskustan ja yksi vihreiden edustaja.

Lakimuutosta perustellaan aloitteessa sotasyällisyyskysymyksen ratkaisemisella, joskin kyseessä on myös

laajempi asia: länsimaisessa oikeusvaltiossa tulee tuomioistuimilla olla muuto-sinstanssi.

Sotasyällisyyden purkamisesta on keskusteltu jo iät ja ajat, asiaa käsiteltiin oikeusistuimessa viimeksi vuonna 2008, jolloin KKO totesi, ettei sillä ole toimivaltaa purkaa tuomioita.

Muutaman viikon kuluttua tästä Kokoomuksen Nuorten Liitto hyväksyi liittokokouksessaan ponnin, jossa esitettiin tuomioiden purkamista.

On selvä, että asia tulee olemaan esillä niin kauan kuin on syytä keskustella. Toisin sanoen siihen asti, kunnes se on korjattu.

Pro Karelia

Talvisota tykkimiehen silmin osa 3

31.1.1940 Tänään päivä oli sumuinen, mutta lentoja oli lujasti. Ammuimme 24 laukausta, ensimmäisellä tykillä 13 ilman mitään tulosta. Minä jouduin vartioon. Saimme kuulla 18.15 että tulee muutto, mutta emme tiedä, mihin. Ryssä ampui lähelle.

1.2. Läksimme Mitrasta 31.1. Kello 23.15 tulimme Leppäsyvän, Suistamon ja Leskelän kautta Impilahden kirkolle. Aioimme mennä erääseen saareen 15 km:n päähän, mutta toinen tykki särkyi. Jäimme tänne ja asuimme pappilassa pastori Talvitien asunnossa. Illalla laitoimme tykit ajoon.

2.2. Impilahden kirkolta läksimme klo 24. Tulimme Kuivaniemeen, jonne oli matkaa 19 km. Tykit pantiin jälle aseisiin. Ryssän tykistö ampui ensiksi, mutta ei ihan lähelle. Kahdeksalta saimme ensimmäiset koneet. Sinä päivänä ammuimme 126 laukausta, 120 ensimmäisellä tykillä, toinen oli epäkunnossa. Koneita oli näkyvissä viitisenkymmentä. Pommeja saimme monta kertaa, mutta emme ihan lähelle. Tykin putki oli niin kuuma, että Matti S. poltti käteensä. Koneilla oli hyvä onni, kun yksikään ei pudonnut. Kyllä me luulimme, että taitaa loppu tulla. Illalla oli teltassa 35 miestä. Se oli melkein täysi.

3.2. Tänä aamuna klo 4.30 oli herätys. Läksimme uuteen asemaan, kolme kilometriä majakan taakse Lapoinniemeen. Tässä niemessä oli pieni lahukka, johon panimme tykit aseisiin.

Siellä ammuttiin ensimmäisellä tykillä 59 laukausta, toinen oli remontissa. Illalla ammuimme suurta nelimoottorista konetta, ja nyt soitettiin, että se oli pudonnut. Sanoivat, että eilenkin putosi yksi kone meidän ampumanamme.

4.2. Tänään emme kerinneet tykin luo, kun yhdeksän konetta pudotti pommeja. Ne tulivat lähelle mutta eivät osuneet meihin. Koneita oli paljon. Puolen päivän aikaan saimme uuden pommiryöpyä, sirpaleita tuli turkille että ropisi. Lähin pommi tuli 10 metrin päähän. Päivän kuluessa ammuttiin yhteensä 51 laukausta, ensimmäisellä tykillä 24 laukausta. Vänrikki lähti Sortavalaan ja minä vartioon. Saimme kuulla, että Sortavalassa pommitettiin 74 taloa.

5.2. Tänään oli ilma pyryinen. Saimme vieraita Vuoratsun saaresta, jonkun upseerin ja 50 km hiihdon maailmanmestarin Pekka Vannisen. Tuossa lähellä tänään kaksi miestä kuoli ja kuusi haavoittui Vuoratsun kärjessä. Meille tehdään uusia asemia Kuivasaaren päälle (jälle?).

6.2. Kirje vaimolle. Tänään aamusta oli kirkasta. Yksi yhdeksän koneen laivue lensi yli ja ammuttiin kolme laukausta kummallakin tykillä. Silvennoinen Kurkijoelta kävi. Sain kirjeen kotoa.

11.2. Tänään ilma oli selkeä. Päivällä ammuimme ensimmäisellä tykillä 25 ja toisella 36 laukausta. Pölläsen Antti kävi täällä. Illalla

läksimme Matkaselkään. Mennessä ajoimme ojaan. Kävimme saunassa ja saimme juhllallisen illallisen. Lotat olivat hyvin mielissään, kun näkivät meidät. Yöllä läksimme pois klo 3.

14.2. Tänään ilma oli kirkas ja koneita paljon. Meitä pommitettiin kaksi kertaa. Me ammuimme ensimmäisellä tykillä 64 ja toisella 63 laukausta. Illalla oli 30 hävittäjää. Vuoratsussa kuoli kolme miestä. Sain kirjeen Lankisen Annalta.

15.2. Tänään oli vähän outo herätys. Ampuivat tykillä. Meillä ei ollut aikaa juoda teetä kun oli lähdettävä karkuun. Meille tuotiin kolme haavoittunutta Maksinista. Petäjäsaaresta tapeltiin tänään hurjasti. Tänään ammuimme ensimmäisellä tykillä 18 ja toisella 19 laukausta. Pommeja tuli, mutta ei lähelle. Kuusituomaisia tykinammuksia tuli pitkin päivää. Pommitettiin Impilahtea. Meiltä särkyi kaksi autoa.

17.2. Tänään oli kirkas ilma. Aamulla putosi hävittäjä Vuoratsuun. Syytä en tiedä. Pommikoneita tuli vasta iltapäivällä. Saimme pommeja. Ammuimme ensimmäisellä tykillä 23 ja toisella 49 laukausta. Saimme uuden teltan, valkoisen. Viime yönä kuului rintamalta kauhea rytinä. Konekiväärit rytsivät yhtämittaa. Aamulla ryssä ampui tykillä.

18.2. Tänään päivä oli kirkas. Lentoja oli kauheasti. Koneet lensivät kolmen parissa. Aamulla ammuimme yhdestä kaksimoottorisesta koneesta toisen moottorin

rikki. Kone rupesi pyörien putoamaan. Vähän ajan kuluttua ammuimme yhteen koneeseen täysosuman. Kone syttyi tuleen. Illalla rupesimme suunnittelemaan muuttoa ja muutimme samaan niemeen toista kilometriä taaemmaksi.

19.2. Tänään olemme täällä uudessa paikassa. Koneita on niin kuin ennenkin. Meitä ei ole vielä pommitettu. Meidän entistä paikkaa on pommitettu hurjasti. Koneet olivat niin kauhean korkealla, että ei ammuttu yhtään. Illalla tuli Saromaa ja Tiainen lähti pois. Saromaa toi luutnantin lähettämiä leivoksia, joita oli kolme mieheen, ja kirjallisen onnentoivotuksen. Sain kirjeen vaimolta.

21.2. Tänään oli kauhea pyry, mutta koneita lensi lujasti. Menimme tykeille klo 9 ja rupesimme ampumaan. Neljännellä laukauksella tuli osuma koneeseen joka tuli alas. Me ammuimme ensimmäisellä tykillä 55 ammusta, kun meidän tykki särkyi parista paikasta. Me tulimme syömään. Vähän ajan kuluttua laskimme toisen tykin miehet syömään. Meitä pommitettiin. Noin 50 metrin päähän tuli lähin. Sirpaleita tuli monttuun. Toinen tykki ampui 145 ammusta.

21.2. Tänä iltana klo 23 läksimme toisen tykin kanssa ajoon. Olisimme lähteneet ennemmin, mutta oli kauhea lumipyry. Tulimme Impeen. Otimme tyhjiä ammuslaatikoita.

22.2. Tulimme Laskelän tälle puolelle. Menimme erääseen taloon ja keitimme kahvit. Talon nuori emäntä keitti ne. Se tuntui niin kodikkaalta. Tulimme Sortavalaan. Toista jaosta ei löytynyt mistään. Tulimme kahvila Käymälään. Aamulla tuli majuri Koljonen. Hän määräsi meidät menemään Jyväskylään vaihtamaan tykkiä. Päivällä oli kolme hälytystä. Kävimme pommisuojoissa.

Läksimme Sortavalas-

Antti Silvennoinen Kurkijoen Luhovaarasta palveli sekä talvi- että jatkosodan aikana ilmatorjuntatykistössä tykkimiehenä. Talvisodan aikana hän piti päiväkirjaa kirjatun vihkoonsa tapahtumat lähes päivittäin. Kolmiosainen päiväkirjakoosteen viimeinen osa käsittelee Talvisodan loppuvaiheita ja sen päättymistä.

Päiväkirjan pitäjä Antti Silvennoinen 60-vuotispäivän aikoihin.

ta 21.10. Tulimme **23.2.** Elisenvaaraan klo 1. Vein paketin, sukset ja kiväärin vartiomiehen kämppään. He olivat muuttaneet, mutta jätin ne sinne. Löysin alikäytävän vartiosta Kiisikin Einon. Selitin asian, että tavarat toimitettaisiin kotiin. Hän lupasi. Asemalla oli tehty kauheaa jälkeä. Asemarakennus ja eräs muu talo paloivat vielä. Läksimme Elisenvaara klo 1.30. Matka oli sujunut hyvin mutta hitaasti. - - - Tulimme perille 14.20. Tämä oli aika hauska kaupunki, mutta tätäkin oli pommitettu. Veimme tykit tehtaaseen, jonne oli kaupungista toista kilometriä. Siellä oli aseita ja toisia tehtiin. Meille luovattiin tykit aamulla klo 9. Tulimme kaupunkiin. Saimme asunnon kaupungintalosta. Se on komea tiilitalo. Kävimme ruokailemassa talouskoululla.

Illalla menimme asemalle. Pari poikaa oli siellä,

Jääskeläinen ja Kokko. Heillä oli kaupungintuliaisla. läksimme takaisin asuntoon ja tullessa eksyimme. Toiset paitsi minä ja Ojalainen olivat kaupungilla myöhään. Poutanen tuli vasta aamulla. Hän ei ollut uskollinen. Jääskeläinen joutui sairaalaan, häneen tuli kuumetta. Me olisimme päässeet lähtemään samana iltana pois, mutta pojista täällä oli niin hauska olla, että Poutanen pyysi everstiltä, että saataisiin lähteä vasta seuraavana päivänä. Täällä oli paljon iloisia tyttölapsia, vaikka ei heistä minulle mitään hyötyä ollut. Illalla tapasin Jussin. Hänestä oli hauska nähdä veljeään. Einari meni Juhon luo yöksi. Me kuuntelimme iltatutiset ja sitten nukkumaan. Mutta ei ollut rauhallista. Meitä oli matkalla alikersantit Poutanen ja Kokko sekä tykkimiehet Ojalainen, Jääskeläinen, Vuojärvi, Järvinen, Lötjönen ja AS.

Ilmatorjuntamiehiä tykillään, oikealla Arvi Silvennoinen.

Oletettavasti ilmatorjuntaan liittyvä kuuntelu-laite. Onko kenellä lukijoista tarkempaa tietoa?

Kuvat: Kyllikki Osaran arkisto

Lisätietoja kuvaan

Kurkijokelaisen 5.11.2010 SA-kuva pani minut kaivamaan esiin yli 70 vuotta vanhat, rakennuksia koskevat kauppakirjat. Ne liittyvät tien oikean puolen etualalla olevaan kahteen rakennukseen, jotka puolestaan liittyvät osaltaan sukuni historiaan.

Kauppakirjojen lakiteksteistä olen poiminut jonkinlaisen historiikin, joka sisältää päivämääriä ja nimiä, jotka saattavat jälkipolvia kiinnostaa.

Tien oikean puolen toinen, vaalea rakennus.

22.4.1913 T. Räcköläisen perilliset Nikolai, Anna ja Akuliina myivät Juho Pulkkiselle Kurkijoen Kauppakylässä rakennustontilla RN:o 20¹⁰ olevan Liirojan itäpuolisen alueen ja sillä olevat rakennukset. (Liiroja kulkee alussa mainittujen rakennusten välistä ja ainakin v.1944 siinä asui

pelottava näkki)

15.8.1918 Itsellinen, naimaton, talonomistaja, 14.8.1872 syntynyt Mikko Fredrikinp. Mylen osti em. alueen rakennuksineen Juho Pulkisen leskeltä Kustaava Pulkkiselta ja tämän alaikäisiltä lapsilta.

31.5.1927 Isäni kauppias Vilho Grigorinp. Paloranta s.17.3.1897 osti Mikko Myleniltä em alueen rakennuksineen.

5.12.1931 Aviopuolisoiden välirikon yhteydessä isäni myi em. alueen rakennuksineen sedälleen kulkukauppias Stepan Micheinpoika Stepanoffille s. 2.8.1869

25.10.1934 Alue lohkottiin Aarne Zinckin toimesta ja 22.1.1936 merkittiin Näreniemi-nimellä maarekisteriin numerolla RN:o 20⁸¹

24.5.1936 Isäni avioitui äitini Eeva Antintr. Pajun kanssa ja piti kauppa

nellä Kangas ja Pukimo V. Paloranta kyseisessä, aiemmin omistamassaan rakennuksessa.

26.6.1939 Stepan Stepanoff myi takaisin Näreniemi-tilan RN:o 20⁸¹ rakennuksineen isälleni Vilho Palorannalle.

Etualalla olevalla rakennuksella on oma historiaansa.

Kuten edellä on kerrottu Mikko Mylen osti osan rakennustontista RN:o 20¹⁰. Kurkijoen Osuuskauppa r.l.-niminen osuuskunta osti 29.4.1919 osan rakennustontista RN:o 20¹⁰ Elisenvaaran Osuuskauppa r.l.-nimiseltä osuuskunnalta.

26.3.1927 Kurkijoen Osuuskauppa myi Kurkijoen Maalaisliiton paikallisosasto r.y.:lle rakennuksineen nahkatehtaan tontista n:o 20¹⁰ 13 aarin suuruisen rakennustontin, jonka maantienpuoleinen sivu on 27 m, Liirojan puoleinen sivu 37 m, tehtaanpuoleinen sivu 40 m ja kirkonpuoleinen sivu 35 m. Lohkottu tontti sai

rekisteröinnissä Ojala-nimen ja numeron RN:o 20⁸²

1.7.1939 Juho Heinonen ja Ismael Poskiparta myivät Maalaisliiton Kurkijoen paikallisosaston r.y. edustajina isälleni Vilho Palorannalle Ojala-nimisen rakennustontin RN:o 20⁸² kaikkine rakennuksineen.

En tiedä oliko liikkeen laajentaminen isäni suunnitelmassa, joka tapauksessa ne kariutuivat samana syksynä alkaneeseen talvisotaan. Mutkien kautta päädyimme Jyväskylään, missä isä avasi liikkeen osoitteessa Kauppatie 15.

Keväällä 1942 kun oli jo toiveita paluusta Kurkijoelle, isäni kuoli Jyväskylässä 11.3.1942. Ruumis saatiin viedyksi Kurkijoelle ja haudatuksi Uuteen hautausmaahan. 14.5.1942 tapahtui perheen paluu Kurkijoelle, missä äitini jatkoi kaupan pitoa Aino Siilin avulla. Tässä 1939 ostetussa ns. maalaisliiton talossa oli 10 huonetta ja vihollisen poltettua kansakoulun, pidettiin sen ”salissa” koulua Ida Itkosen toimiessa opettajana. Ida Itkonen asui myös rakennuksessa. Sotien välisenä aikana rakennukseen tehtiin suuri

peruskorjaus.

Syksyllä 1944 kaikki oli jälleen jätettävä.

Muut kuvan rakennukset

Vaalean talon takana oikealla puolella tietä kolmantena on kunnanlääkäri Veikkolaisen talo ja sen räystäään takaa pilkottaa terveydenhoitajan asunto. Tien vasemmassa laidassa on ensimmäisenä Kurkijoen Säästöpankki ja sen takana Rädyn Kahvila (Terveisiä Tuomolle ja Tellulle, jos vielä olette elossa!). Viimeisenä on Kaupin kirjakauppa.

Uudemmasta kuvasta (KJ 5.11.-10) nähdään, että pienempi talomme on purettu ja sen paikalle rakennettu uusi. Olen nyt kolmesti vierailut lähisukulaisteni kanssa entisellään olevassa, suuremmassa talossa ja saanut aina sydämellisen vastaanoton paikan nykyisiltä asukkailta.

Raimo Paloranta

Vaajakoski

Jaa, että miksikö vanhat paperit ovat tallessa? Eihän sitä koskaan tiedä...

24.2. Tänä aamuna herätin klo 7. Pojat olivat hyvin väsyneitä, mutta viimein selkenivät. Poutanen tuli kello 8. Kävimme kahvilla lottien luona. Sitten tuli lähtö sinne tykkitehtaalalle, mutta Einari ei ollut vielä tullut. Me läksimme menemään, mutta Jussi ja Einari ajoivat autolla jäljestä ja antoivat kyydin. Menimme tehtaalalle ja tutkimme siellä laitteita. Viimein saimme tykit, siis kaksi tykkiä. Toimimme ne asemalle, tai veturihan ne toi. Nyt olemme käyneet vuoron perään vartiossa, minä 1–2. Aamulla tapasimme taas Lötjösen Jussin asemalla. Meistä tuli hyviä tuttuja. Kun hän sai kuulla, että minä olen naapurikylästä ja Lankisen Helmin mies, hän kehui vaimoani talon pojalle hyvin sopivaksi. Kävin Juhon kanssa ruokailemassa. Hän ei ole ylpeä vaikka onkin kersantti. Viimein tuli ilta. Tulimme asemalle. Junan oli määrä lähteä klo 5. Junaa odoteltaessa näin oman puolen poikia Lindblad Väinöä, Paajasen Olavia ja Huutomäen tien varresta Naukarisen poikaa joka oli oikein humalassa. Viimein läksimme klo 7, ja juna oli niin täysi, että emme päässeet yksikään istumaan. Sillä tykillä, jonka kävimme vaihtamassa, ammuttiin 650 laukausta. Tulokset tähän saakka meidän jaoksella ovat yhdeksän konetta, pari epävarmaa.

25.2. Olimme tulossa Jyväskylältä. Juna tuli hitaasti. Eräässä paikassa se seisoi kolme tuntia. Tulimme pitkin Punkaharjua. 16.30 tulimme Elisenvaaraan. Junan oli määrä lähteä parin tunnin kuluttua, mutta ei lähtenyt. Ilmahälytyksiä oli kolme. Yksi mies ja kaksi hevosta kuoli.

26.2. Juna lähti Elisenvaara 3.30. Nukuimme vaunussa. Suututti kun ei päässyt lomalle. Tulimme Sortavalaan klo 7. Päivällä

oli joitakin hälytyksiä. Illalla saimme kuulla, että ne uudet tykit viedään Matkaselkään. Me pääsimme viemään, kun toisen jaoksen miehet tulivat hakemaan. Kun veimme tykit sinne, luutnantti sanoi, että saamme olla yötä. Kävimme nukkumaan ja se sujui mainiosti, kun olimme valvoneet viisi yötä.

27.2. Aamulla kun kävimme kahvilla, menin ja pyysin luutnantilta kotilomaa ja sain. Lötjönen, Liekari ja minä tulimme tänne Sortavalaan, mutta hälytyksiä oli niin usein, että junaan en mennyt ennen kuin illalla 21.35. Kyllä suututti, kun ei päässyt ennemmin, mutta meni se niinkin.

28.2. Olimme menossa lomalle. Juna pysähtyi Akkahaarjuun 1.30 ja seisoi kaksi ja puoli tuntia. Kysyin, milloin juna lähtee, mutta sitä ei tiedetty. Läksimme kävelemään. Kotona oli klo 6.15. Oli se hauskaa, kun viimein pääsi. Päivällä kävin Helun kanssa Roinisessa. Iltapäivällä naiset paistoivat, ja Tiainen Tolvi toi Juhon paketin. Sitten nukuin. 22.15 isä lähti kyyditsemään minua. Nukutti kauheasti.

29.2. Klo 1.35 läksin Elisenvaara. Nukuin vauvuun, niin että juna oli vähällä viedä minut ohi Sortavalan. Nukuin kämpillä, kun lankomies tuli. Oli hauskaa, kun sain nähdä häntä. Olen ollut hänen kanssaan koko päivän. Kävimme Itä-Karjalassa kahvilla ja sitten teatterissa, syömässä, sotilaskodissa tupakan ostossa ja sankarihautajaisissa.

3.3. Tänä on hälytyksiä, mutta ei pommitettu. Emme olleet suojassa. Ensimmäinen jaos ampui koneen alas Alatussa. Illalla kävin kirkossa klo 19. Laulettiin virret 57:1,2; 303; 1-4, 503. Tilaisuus oli koululla. Näin Martikaisen Petterin.

6.3. Tänä ei ollut yhtään hälytystä. Laatokalta

kuului kauhea tykin jylinä. Kävin valokuvassa, otin puoli tusinaa, maksoin 35 mk valokuvaamo Unionissa. Poikia lähtee taas lomille, ja meidän tykki on viety Laatokan jälle.

8.3. Aamulla oli käskynjako klo.9, jolloin luettiin ylennyksiä: kersanteiksi alikersantit Poutanen ja Ristolainen, korpraaleiksi Soikkelin Yrjö, Kurrin Leo ja toisesta jaoksesta Pörsti. Saimme päivärahat, 140 mk.

10.3. Tänä aamuna saimme kuulla ikäviä uutisia. Viime yönä oli kuollut korpraali Einari Poutanen ja haavoittunut alikersantti Peipponen. Päivällä tuli useita tykkihälytyksiä. Helylää pommitettiin ja syttyi tulipaloja. Kirjoitin vaimolle ja Rötjän Viki vei kirjeen. Lähtö tuli klo 7. Kun tulimme

me Helyläästä paloi suuri tehdasrakennus. Tulimme Jänisjärven kautta, ja siellä kävimme kahvilla. Tulimme Alattuun ja menimme koululle, jossa nukuimme aamuun. Tykit jätettiin pihaan. Emme tienneet toista mitään.

11.3. Aamulla herätys klo 5.30. Veimme tykit asemiin erään talon pihaan, johon oli kilometri matkaa. Sinne oli paha viedä. Kun tykit olivat asemissa, söimme. Aamulla yhdeksän maissa tuli koneita, joita ammuttiin. Yhteen tuli osuma ja toiseen osui sirpaleita. Yksi putosi. Ammuimme pitkin päivää, mutta ei tullut enää osumia. Illalla kun kaikki oli kunnossa, saimme kuulla, että tulee muutto Suistamolle, johon oli matkaa noin 10 km. Veimme tykit tienvarteen ja kävimme nukkumaan.

12.3. Aamulla nousimme klo 4:n aikaan. Kupiainen keitti kahvin ja läksimme klo 5. Tulimme Suistamon kirkon ohi eräseen tienvarseen sellaiselle kankaalle, johon panimme tykit asemiin. Täällä oli juonena ryssän pettäminen ilmatorjunta-aseilla. Mutta ei tullut kuin hävittäjiä, joita ammuimme, mutta emme saaneet osua. Ruokaan saimme tästä läheltä ja täällä saimme olla yötäkin. Jouduimme vartioon klo 8-10 Piiparinen, Lötjönen ja minä. Yö oli pyryinen.

13.3. Tänä nousimme klo 7, joimme kahvin ja menimme tykeille. Koneita tuli 1-3:n parissa. Ammuimme ilman osumia. Mutta sitten saimme kuulla, että ryssä oli päässyt Taliin, siis Viipurin tälle puolelle. Olimme hyvin pahalla mielellä, että nyt

on koti kohta mennyt. Klo 9 tuli suuri uutinen. Suomen ja Venäjän välillä on tullut rauha. Klo 11 ei saa ampua yhtään laukausta. Olimme niin hämmästyneitä, että emme uskoneet. Vielä tuli koneita, joita ammuimme. Meistä oli ikävä odottaa yhtätoista. Mutta viimein se tuli, ja ammuimme kunialaukauksia jokainen, jolla vain oli asetta. Minäkin ammuin taskuaseella kaksi laukausta. Kun kello oli 11 läksimme kämpille, ja sitten lakkasi rintamaltakin jytinä, jota oli ollut koko aamun. Nyt tuntuu niin omituiselta, kun on hiljaista. Nyt ei ole muuta kuin odottaa, mitä lisäseurauksia tulee. Nyt elämä tuntuu toivorikkaalta.

Koonnut:

Arvi Heinonen

KILPAILU

"Lotta Svärd-järjestön toimintaan liittyviä muistoja"

Kilpailu on kaikille avoin. Voit kirjoittaa tai koota omia tai sukulaisesi muistoja tai perustaa esityksesi historiallisiin asiakirjoihin yms.

Sarjoja on kaksi:

I sarja: Kirjoituskilpailu

kirjoituksen pituus n. 2 liuskaa tai n. 4000 merkkiä
kirjoitus voi olla kirjoitettu tietokoneella, kirjoituskoneella tai käsin

II sarja: Kuvakertomus aiheesta

korkeintaan 10 kuvaa kuvatekstein kuvakertomuksen voi toimittaa CD:llä tai muistitikulla tai kuvina ja koneella/käsin kirjoitetuin kuvatekstein, jotta kuvakertomus voidaan julkaista lehdessä. kuvakertomukseen toivotaan mukaan alkuperäiset kuvat, jotka palautetaan.

Lisätietoja: toimitusneuvoston puheenjohtaja Jaakko Taitonen, puh. 040-5352514, jaakko.taitonen@gmail.com, toimitussihteeri Helena Sulavuori, puh. 050-5213336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Palkinnot:

I-sarja: 1. palkinto 200 €
2. palkinto 100 €
3. palkinto kirjallisuutta

II-sarja 1. palkinto 200 €
2. palkinto 100 €
3. palkinto kirjallisuutta

Kilpailutyöt palautetaan Kurkijokelaisen toimitukseen 31.5.2011 mennessä suljetussa kirjekuoressa nimimerkein varustettuna, kuoren sisälle laitetaan toinen suljettu kirjekuori, jossa henkilön yhteystiedot. Voittajan valitsee Kurkijoki-Säätiön hallituksen nimittämä raati ja voittaja julkistetaan Pitäjäjuhlilla Loimaalla 14.8.2011. Kurkijokelainen - lehdellä on kilpailutöiden julkaisu-oikeus.

Kurkijoki-Säätiö Aune Niskasen muistorahasto Kurkijokelainen

Joulutervehdys Kurkijokelaisessa

Joulutervehdykset sukulaisille ja ystäville julkaistaan Kurkijokelaisen numerossa 24, joka ilmestyy 17.12.

Joulutervehdyksen lähettäminen on helppoa. Sen ja maksun (5 €) voi lähettää kirjekuoressa postitse tai tuoda Kurkijokelaisen toimitukseen.

Tervehdyksen voi lähettää myös sähköpostitse tai tekstiviestinä. Aluksi lähettäjän nimi ja osoite, sen jälkeen ilmoitusteksti. Tällöin ilmoituksen hintaan, 5 € lisätään 1 €:n laskutuslisä.

Puhelimitse tervehdyksiä otetaan vastaan toimituksen aukioloaikoina joulukuussa ti ja pe klo 9-14

Esimerkki: **Maija (s. Meikäläinen) ja Kalle Karjalainen, Hiitola Hömmö ja Kurkijoki Lapinlahti – Loimaa**

Voit laittaa joululehteen myös suuremman ilmoituksen joko värillisenä tai mustavalkoisena.

1 x 50

mv 22,50 + alv 22 (27,45)

väri 30,00 + alv 22 36,60

2 x 30

mv 27,00 + alv 22 (32,94)

väri 36,00 + alv 22 (43,92)

TERVEHDYKSET TULEE OLLA TOIMITUKSESSA VIIMEISTÄÄN 13.12.

Koulukuja 7, 32200 Loimaa
puh. 02-762 2551, 050-5213336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Vieraita toimituksessa

Vera ja Gennadi (vas) Nikitin Kurkijoelta pistäytyivät sen päivän isäntänsä Antti Eklundin (oik.) kanssa toimituksessa tiistaina. Vera ja Gennadi ovat monelle Kurkijoella käyneelle tulleet tutuiksi illanviettojen laulu- ja soittoesityksistään. Heiltä löytyy myös kotimajoitusta, elokuun lukijamatkalaisista 12 henkilöä yöpyi heidän kodissaan. Kesäaikaan he viljelevät mansikoita ja marjoja Ihojärven kylässä, niistä moni matkalainen on saanut nauttia.

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain **39** eur. Tilattuna alle 1,70 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Tilaa Kurkijokelainen joululahjaksi
viereisellä tilauskortilla tai soittamalla toimitukseen p. 050-5213336

Maila Poskiparta
kuljettaa kirjassaan lukijaa raskaita taipaleita pitkin Länsi-Suomeen ja taas kotiseutumatkojen muodossa takaisin Karjalaan.

Nyt 5 €

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Kansanrunouden tutkija Martti Haavio
2. Nokalla tapahtuvalla rummutuksella
3. Raakakumi
4. Puutiaisten mukana
5. Katolinen eli roomalaiskatolinen kirkko
6. Pöytävuori
7. Suomen Yhdyspankki
8. Alfred Nobel
9. 720 kilometriä
10. Keski-Suomen maakuntalaulussa

Asianajajia

ASIANAJAJIA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN
Varatuomari

Julkisen kaupanvahvistaja
Kauppialankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
VT Tanja Kalliola
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com